

วิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 สาขาการบัญชี
ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ลัดดาวัลย์ พันธุ์สี

วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	8
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
ผลการวิจัยบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	31
บรรณานุกรม.....	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพูดเป็นทักษะการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์ส่วนใหญ่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นทักษะการส่งสารที่ช่วยประหยัดเวลาและสามารถสื่อสารได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสารนั้น ๆ การพูดจึงเป็นทักษะในการสื่อสารที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ดังที่ ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2523: 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า “การพูดมิได้มีรูปเด่นชัดว่าเป็นวิชาการทางด้านศิลปะ (Art) หรือทางด้านวิทยาศาสตร์ (Science) เช่น วิชาดนตรี หรือวิชาชีววิทยา มิใช่ทักษะ (Skill) เช่น ความสามารถในการเรียงความ หรือการเล่นดนตรี มิใช่แขนงอาชีพ เช่น วิชาแพทย์ หรือวิชากฎหมาย แต่ การพูด เป็นทุกๆ อย่างรวมกัน” สอดคล้องกับที่ อรรถพร ปิณฑิโรวาท (2550: 1) ที่กล่าวว่า “ในชีวิตประจำวันของเรา แทบจะว่าไม่มีช่วงเวลาใดเลยที่เราไม่ใช้คำ (words) ไม่ว่าเราจะกล่าวต้อนรับ แนะนำ สั่งสอน ชักชวน รับคำสั่งฟังคำโฆษณา ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นการสื่อสารทั้งสิ้น ไม่ว่าจะโดยการพูดหรือการเขียน” ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าการพูดเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน และทุกสาขาอาชีพ

การพูดนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ถือว่าเป็นศาสตร์ก็เพราะการจะพูดได้ดี ได้ถูกต้องจนสามารถสื่อความให้ผู้อื่นได้ทราบจนกระทั่งเกิดการตอบสนองตามต้องการนั้น ผู้พูดจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎีในการพูด จะต้องรู้จักหลักการ กฎเกณฑ์การพูดถือเป็นศาสตร์ก็เพราะว่า การพูดนั้นต้องหมั่นฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอตามหลักการและทฤษฎีในการพูด จึงจะทำให้ผู้ฝึกสามารถพัฒนาการพูดของตนเองได้ ส่วนที่ถือว่าการพูดเป็นศิลปะนั้น เพราะเมื่อมีความรู้กฎเกณฑ์ของการพูดชนิดต่างๆ แล้วนำความรู้ที่ได้มาฝึกปฏิบัติ โดยอาศัยเทคนิค กลวิธีต่างๆ ที่ผู้พูดต้องเลือกใช้ เช่น เลือกถ้อยคำเสียง กิริยาต่างๆ มาประกอบการพูดอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่จะพูดตลอดจนใช้ความสามารถเฉพาะตัวของผู้พูด ช่วยทำให้การพูดนั้นเป็นการพูดที่ดีมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลได้ (ฐานสัจนทร์ วงศ์สุวรรณ, 2547: 2) ฉะนั้นแล้วผู้ที่ฝึกการพูดจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้หลักการและทฤษฎีการพูดในขั้นต้น จากนั้นก็ต้องนำความรู้ไปฝึกซ้อม ปฏิบัติ โดยเลือกใช้วิธีการพูดให้สอดคล้องกับเนื้อหา กลุ่มผู้ฟัง และหาวิธีการพูดเฉพาะตน และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นทักษะ

ทักษะการพูดคือความสามารถในการส่งสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกต่างๆ ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยทางเสียงและถ้อยคำในการพัฒนาจะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการพูด โดยใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดสมรรถภาพและจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ว่า สามารถพูดสื่อความได้ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว โดยใช้คำเสียงได้อย่างเหมาะสมและมีมารยาทที่ดีในการพูด จะเห็นได้ว่าหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนใช้ภาษาพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541: 14)

จากความสำคัญของการพูดข้างต้น ทำให้หลักสูตรได้กำหนดการพูดให้เป็นสาระหนึ่งในสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ฉะนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสมรรถนะของผู้เรียนเกี่ยวกับการสื่อสารโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจความรู้สึก และทักษะของตนเอง

เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 6) จะเห็นได้ว่าการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต จึงควรมีการส่งเสริมทักษะฝึกฝนความสามารถในการพูดตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งในระดับสถาบันครอบครัวและในระดับสังคม โรงเรียน เพื่อพัฒนาให้เยาวชนเติบโตไปอย่างมีศักยภาพในอนาคต

แม้ว่าการพูดจะเป็นสิ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิต เป็นเรื่องที่อยู่ในชีวิตประจำวันของทุกคนแต่ไม่ใช่ทุกคนที่จะพูดได้ดี ปัญหาในการพูดยังคงมีอยู่ในทุกยุคทุกสมัย เนื่องจากจุดประสงค์ของการพูดคือการสื่อสาร ความนึกคิด ความต้องการของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร หากพูดไม่ดีหรือมีข้อบกพร่องด้านความสามารถในการพูด ก็จะทำให้สื่อความไปถึงผู้รับสารได้ไม่ครบถ้วน และที่สำคัญหากเป็นการพูดในระดับทางการ หรืออยู่ในสถานการณ์การพูดที่สำคัญ ยิ่งต้องระมัดระวังคำพูดไม่ให้เกิดการผิดพลาด ดังที่ กมล การกุศล (2521: 7) กล่าวว่า “การพูดไม่ใช่ว่าใครที่รู้ภาษาก็พูดได้ดี คนพูดได้กับคนพูดดีไม่เหมือนกัน คนช่างพูดกับคนพูดมากก็ต่างกัน จะพูดดีหรือไม่ดี จะบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่นั้น ผู้ฟังจะเป็นผู้บอกหรือตัดสิน อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการพูดได้นั้น จะต้องฝึกฝนหรือเฝ้าหาคุณสมบัติของนักพูดที่ดีไว้” แต่เมื่อมองสภาพสังคมไทยแล้ว ยังพบปัญหาหลากหลายในการพูดของคนไทย ดังเช่น ที่ อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2555: 86) ได้กล่าวว่า

“ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าคนไทยละเลย ไม่เห็นความสำคัญของการพูดออกเสียงให้ถูกต้องซึ่งการออกเสียงนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพูด เพราะหากออกเสียงผิดย่อมทำให้การพูดสื่อความผิดพลาดไป ดังจะเห็นได้จากเยาวชนในปัจจุบันออกเสียง ร เรือ เป็น ล ลิง สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือ ระบบเสียงพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยจะเปลี่ยนแปลงไปจากจำนวนเดิม 21 หน่วยเสียง และเหลือเพียง 20 หน่วยเสียง เพราะ ร เรือ และ ล ลิง อาจรวมเป็นหน่วยเสียงเดียวกันในอนาคต สิ่งที่มาคือ ภาษาไทยจะมีคำพ้องเสียงเพิ่มขึ้น”

ปัญหาการพูดที่ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะ พูดก้าวร้าวในทางทำให้ผู้อื่นเสียหาย เช่น วิจารณ์เรื่องการแต่งกาย บุคลิกภาพ น้ำเสียง ศาสนา การเมือง ย่อมทำให้ผู้ร่วมสนทนารังเกียจเราได้ (นันทา ชุนภักดี, 2528: 142) หรือในปัญหาเกี่ยวกับการพูดในระดับทางการที่ทำให้ผู้พูดขาดความมั่นใจ ดังที่ ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 33) กล่าวว่า “การขาดความมั่นใจในตนเอง เนื่องจากมีความวิตกกังวลควบคุมจิตใจและอาการที่แสดงออกทางร่างกายไม่ได้ จึงทำให้มีอาการต่างๆ เกิดขึ้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการพูด เช่น ลืมเนื้อหา มีอาการเครียด มือเกร็ง มือสั่น ปากสั่น เสียงเบา เหนื่อยออก หัวใจเต้นถี่มากกว่าปกติ รู้สึกกลัว ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง พูดตะกุกตะกัก พูดวกวน หรืออาจพูดไม่จบเรื่อง เป็นต้น” และสุดท้ายในระดับการพูดในชั้นเรียน นักเรียน นักศึกษาที่ต้องฝึกฝนการพูดนั้น ก็พบปัญหาในการฝึกฝนอยู่ ดังที่ อรพรรณ ปิณฑน์ไธวาท (2550: 95) กล่าวว่า “เมื่อนักศึกษามีโอกาสฝึกฝนน้อยจึงไม่กล้า กลัวอาย วิตกกังวลประหม่า ตื่นเต้น พูดเสียงเบา ไม่มั่นใจ” สอดคล้องกับ นันทา ชุนภักดี (2528: 27) ที่กล่าวถึงปัญหาการพูดไว้ว่า

“การเรียนทฤษฎีการพูดแต่เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถช่วยให้พูดได้สัมฤทธิ์ผล การฝึกพูดเท่านั้นที่จะเป็นบันไดให้ผู้พูดก้าวไปสู่ความสำเร็จ แต่ทั้งนี้การฝึกพูดจะพัฒนาให้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ การค้นคว้า และการฝึก มีข้อที่

น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือคนที่เรียนจบมหาวิทยาลัย มักมีแนวโน้มที่จะต้องเป็นผู้นำ ดังนั้น
จึงต้องมีความสามารถในการพูดเพียงพอที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้”

จะเห็นได้ว่าการฝึกฝนเพื่อเพิ่มความสามารถในการพูดของนักเรียนนั้น ยังมีเวลาฝึกฝนไม่เพียงพอ ทำ
ให้นักเรียน นักศึกษายังพูดได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นการให้เวลาและความสำคัญกับการฝึกการพูดตั้งแต่ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
กำหนดการพูดไว้ในสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด ในระดับชั้นประถมศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพูดแสดง
ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถาม ตอบคำถามจาก
เรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอน
เรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟังการดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่าง
มีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูดในส่วน of นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1 นักเรียนต้องมี
ทักษะในการพูดสรุปความจากเรื่องที่ฟังหรือดูได้

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะให้ความสำคัญ และกำหนดให้
นักเรียนทุกระดับชั้นต้องเรียนการพูดแล้วก็ตาม แต่ยังพบว่านักเรียนยังมีปัญหาด้านการพูดอยู่ ดังจะเห็นได้
จากผลการสัมภาษณ์ครูผู้ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยของโรงเรียนต่างๆ จำนวน 6 คน ได้แก่
โรงเรียนหนองน้ำส้มวิทยาคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนบ้านเขาคลองของ จังหวัดระยอง โรงเรียนวัด
เขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนบ้านเนินพะยอม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนมัธยมพระราชทาน
เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร และครูในกลุ่ม
สาระภาษาไทย โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้พบว่าปัญหาการพูดของ
นักเรียนคือ นักเรียนมีอาการตื่นเวที มีความประหม่าไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าพูดต่อหน้ากลุ่มคนขนาดใหญ่ มี
ความกังวลใจว่าจะพูดผิดพลาด ลืมเรื่องที่เตรียมจะพูดมา หรือกลัวถูกครูผู้สอนต่อว่าหากตนเองทำไม่ได้
สอดคล้องกับวิรัช ลภิตนกุล (2543: 103) กล่าวว่า

“ความประหม่าในการพูด (speech fright) ความประหม่าตื่นเต็นอาจเกิดได้กับ
บุคคลทุกเพศทุกวัย และแม้แต่กับบุคคลสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เริ่มต้นศึกษา
และฝึกฝนการพูดต่อหน้าชุมชนมักจะเกิดอาการประหม่า หรืออาการอันไม่พึงปรารถนา
จากการศึกษาวิจัยการพูดของนักศึกษากลุ่มฝึกพูดตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ถึงความประหม่า
ในการพูด พบว่านักศึกษาจำนวนร้อยละ 60-70 เกิดความประหม่าตื่นเต็นในขณะพูด และ
ประมาณร้อยละ 35 มีความคิดเห็นว่า ความประหม่าตื่นเต็นเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมาก”

นอกจากนี้ ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2523: 57) ยังกล่าวว่า “ความกังวล (Nervous Tension) เป็น
อาการปกติของผู้ที่จะขึ้นเวทีพูดหรือการอยู่ต่อหน้าคนมากๆ สำหรับผู้ที่เจเนเวทีก็จะตื่นเต็นน้อย ส่วนผู้ที่มี
ประสบการณ์น้อยหรือยังไม่เคยขึ้นเวทีย่อมจะตื่นเต็นมาก วิธีแก้ความกังวลหรือตื่นเต็นประการแรกคือการ
เตรียมตัวและฝึกฝนอย่างดี” ปัญหาการพูดอีกประการหนึ่งคือสัดส่วนชั่วโมงในการฝึกฝนทักษะการพูดนั้น มี
ไม่เพียงพอต่อการฝึกฝนความสามารถในด้านการพูด เนื่องจากการฝึกฝนที่ต้องใช้เวลาหลายคาบเรียน จะ
เห็นได้ว่าเมื่อนักเรียนไม่มีเวลาฝึกฝนการพูดอย่างเพียงพอจะส่งผลให้ไม่สามารถสื่อสารได้ดีเท่าที่ควร

ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคชลบุรีที่ผู้วิจัยสอนอยู่ นี้ ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จะมีการประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต้องมีการบริหารด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบริหารที่เน้นคุณภาพของความเป็นเลิศ และคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียนในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นพลโลก (World Citizen) ที่สมบูรณ์โดยมีเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารดังนี้ “นักเรียนมีความสามารถสื่อสารได้สองภาษา มี 3 ตัวชี้วัดคุณภาพและมีตัวชี้วัดตัวหนึ่งเกี่ยวกับภาษาไทย คือ นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพเกณฑ์การพิจารณา คือ ร้อยละของนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับที่เรียน” (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558: 2) จากการประเมินที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายยังมีเกณฑ์คะแนนไม่ถึงระดับ 3 ซึ่งต้องมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90 ขึ้นไป ส่งผลให้เกณฑ์การประเมินโรงเรียนครั้งที่ผ่านมาโดยภาพรวมได้เพียงร้อยละ 80 ซึ่งอยู่ในระดับดี ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะผู้บริหารของโรงเรียนตั้งไว้คือ ร้อยละ 90 ขึ้นไป ซึ่งโรงเรียนจะได้โลโรงเรียนที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลระดับดีมาก ส่งผลให้นโยบายโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป นักเรียนจะต้องมีสมรรถนะในการใช้ภาษาไทยสื่อสารได้ในระดับร้อยละ 90 ขึ้นไปด้วย

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆ มีผู้วิจัยหลายท่านพยายามแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการพูดด้วยวิธีการที่แตกต่างกันออกไป เช่น การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีแสดงบทบาทสมมติ (คันสนะ มูลทาดี, 2557: 71) การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถานการณ์จำลอง (อังคณา ภารสวัสดิ์, 2556: 57) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (บุษยากร ช่ายขวา, 2558: 69) การพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อสื่อสารที่ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติและเสนองานผ่าน Social network (ภัทราวรรณ ทองแก้ว, 2556: 101) เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้เปลี่ยนแปลงวิธีสอน และเทคนิคการสอนไปตามความเหมาะสมสถานการณ์ สภาพปัญหา กลุ่มทดลอง สิ่งแวดล้อมและบริบทต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่ามีผู้นำเทคนิคแบบเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการสอน เช่น งานวิจัยของทศรินทร์ บุญพร้อม (2559: 148) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีวิชาการบัญชี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 พบว่าบทเรียนแบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เมกุยแกนส์ เท่ากับ 1.20 และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05” สอดคล้องกับผลการวิจัยของปวีณา บุตรวงศ์ (2558: 55) ที่ว่า “ผลการเรียนรู้คำศัพท์และความคงทนในการจำคำศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลวิธีลิ้นขั้วร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีลิ้นขั้วร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80.20 / 80.44 2) นักเรียนมีคะแนนความสามารถเรียนรู้คำศัพท์สูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้กลวิธีลิ้นขั้วร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด 3) นักเรียนมีคะแนนทดสอบเรียนรู้คำศัพท์

หลังจากเรียนรู้โดยใช้กลวิธีลินซ์ ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผ่านไป 2 สัปดาห์สูงกว่าทดสอบหลังเรียนเสร็จทันที ที่ 80.44 / 81.004) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังจากเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กลวิธีลินซ์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68”

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น และจากที่ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งในงานวิจัยของต่างประเทศยังมีการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาประยุกต์ใช้กับความสามารถการพูด แต่ยังไม่พบการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาทดลองใช้กับการพัฒนาความสามารถการพูดในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเพื่อพัฒนาความสามารถการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 และเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถการพูดผู้เรียนไปสู่โลกในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ด้วยการใช้เทคนิคแบบเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแบบเพื่อนคู่คิด ดังนี้

เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share strategy T-P-S) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) ที่สร้างสรรค์และพัฒนาขึ้นในปี 1981 โดยศาสตราจารย์แฟรงค์ ลีแมน (1987: 1) จากมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ (University of Maryland) ที่ออกแบบมาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนฝึกกระบวนการคิด แก้ปัญหา หาทางออก โดยมีการแลกเปลี่ยนหารือและแบ่งปันกับคนอื่น ๆ ในกลุ่มย่อยจนไปถึงขนาดกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียนเทคนิคนี้สามารถใช้ได้ในกระบวนการเรียนการสอนตอนใดตอนหนึ่งได้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกทักษะการคิดส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์วิธีทำกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 ขั้นคิดอิสระ (Think) เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในประเด็นปัญหาต่างๆ การกล่าวนำถึงสาระสำคัญของบทเรียนด้วยตนเอง ขั้นที่ 2 ขั้นเพิ่มทักษะจับกลุ่ม (Pair) เป็นขั้นตอนที่จัดให้ผู้เรียนจับกันเป็นคู่ๆ เพื่อให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาบทเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันขั้นที่ 3 ขั้นร่วมประชุมสรุปผลลัพธ์ (Share) เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากการศึกษบทเรียนแล้ว โดยการสลายกลุ่มผู้เรียนที่จับกันเป็นคู่แล้วสรุปผลการค้นหาคำตอบร่วมกันทั้งชั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สรุปผล และอภิปรายผลการค้นพบจากการศึกษบทเรียนในขั้นตอนที่ผ่านมารวมทั้งให้ข้อสรุปหรือเสนอแนะใดๆ ต่อผู้สอนได้

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
2. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคลพบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 4 ห้องเรียน ซึ่งนักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน และจัดห้องเรียนแบบอิสระความสามารถ
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 44 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้นคือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 2.2.1 ความสามารถในการพูด
 - 2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
3. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ดังนี้

เนื้อหาการพูด กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2 พูดสรุปความจากการฟังและดู และตัวชี้วัดที่ 3 พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูสื่อที่ให้ฟังหรือดู มีเพลง นิทาน และข่าว
4. ระยะเวลา

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ 10 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งไม่รวมการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการพูด หมายถึง การส่งสารด้วยการใช้คำพูดสรุปความเรื่องที่ฟังหรือดู โดยวัดได้จากแบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนที่ต้องพูดสรุปได้ครบทั้ง 3 ประเด็น คือ 1. สรุปความ 2. บอกความรู้ที่ได้ และ 3. แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ ฟังหรือดูโดยมีหัวข้อเกณฑ์พิจารณาตามแบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียน 4 หัวข้อ ดังนี้ 1. ด้านเนื้อหา 2. การใช้เสียง 3. การแสดงความคิดเห็น และ 4. ด้านมารยาทและบุคลิกภาพ

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์หลายชั้น คือ คิดด้วยตนเอง คิดเป็นคู่ และคิดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ โดยคำตอบที่ได้จะผ่านการกรองหลายชั้นจนได้คำตอบที่มีความเป็นเอกภาพ เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกลุ่มย่อย ที่ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ของตนเองและการแบ่งปันความคิดให้แก่ผู้อื่นด้วยการจัดการเรียนการสอนจะแบ่งเป็นสามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดอิสระ (Think) นักเรียน ฟัง หรือดูสื่อตามหัวข้อที่กำหนดให้ในแต่ละครั้ง (เพลง นิทาน ข่าว) แล้วพูดสรุป 3 ประเด็น คือ 1. สรุปความ 2. บอกความรู้ที่ได้ และ 3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือดู

ขั้นที่ 2 ขั้นเพิ่มทักษะจับกลุ่ม (Pair) นักเรียนจับกลุ่มย่อยจำนวน 4 คน โดยแบ่งนักเรียนตามระดับผลทดสอบก่อนเรียน คือ เก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) คละกันในแต่ละกลุ่มพูดสรุปให้เพื่อนฟังเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มวิจารณ์ข้อบกพร่องและเสนอทางแก้ไข

ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมประชุมสรุปผลลัพธ์ (share) นักเรียนทุกคนพูดสรุปความต่อกลุ่มใหญ่ (หน้าชั้นเรียน) หลังจากที่ได้กลับไปฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องจากการพูดในระดับกลุ่มย่อยแล้วและสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน

3. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการพูดด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดทั้งในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งวัดจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 44 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ได้พัฒนาความสามารถในการพูด และเป็นแนวทางแก่ผู้สอนในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางให้นักเรียนฝึกฝนความสามารถในการพูดของตนเอง เพื่อใช้ในการสื่อสารและการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสำหรับ” ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share)

1. ความเป็นมาของเทคนิคเพื่อนคู่คิด

เพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เป็นเทคนิคหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ซึ่งพัฒนาขึ้นในปี คริสต์ศักราช 1981 โดย ศาสตราจารย์แฟรงค์ ลีแมน (Lyman Frank) จากมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ (University of Maryland) ในเมืองคอลเลจพาร์ก รัฐแมริแลนด์ สหรัฐอเมริกา ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการหลายคนในด้านการศึกษาดังนั้นเป็นต้นมาเทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นเทคนิคที่ออกแบบมาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แบ่งปันและหารือเกี่ยวกับปัญหาหัวข้อ หรือ แนวคิดในเรื่องต่างๆ เป็นเทคนิคที่ง่ายต่อการนำมาใช้ เนื่องจากถูกออกแบบมาเพื่อให้เข้ากับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน เทคนิคนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่กำหนดเพราะมีการกรองข้อมูลเป็นระดับขั้น หาข้อสรุปเป็นขั้นตอน และที่สำคัญยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่มและได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นอีกด้วย (Mazur, 1997: 26)

2. ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิด

มีนักวิชาการหลายท่าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ดังนี้

Lyman (1987: 1) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า “เป็นเทคนิคที่ใช้การอภิปรายเชิงร่วมมือ ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการคิดและกำหนดแนวทางแก้ปัญหาจากคำถามหรือโจทย์ที่ได้รับเป็นรายบุคคล ก่อนที่จะเข้าคู่กับเพื่อนเพื่อแบ่งปันความคิด และนำเสนอความคิดของพวกเขาในระดับห้องเรียน”

Mctighe and Lyman (1988: 84) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า “เพื่อนคู่คิดคือวงจรการอภิปรายหลายชั้น กล่าวคือผู้เรียนจะได้ฟังคำถามหรือฟังการนำเสนอจากนั้นจะมีเวลาในการคิดเป็นรายบุคคล แล้วสนทนาแลกเปลี่ยนกันเป็นคู่ ๆ และสุดท้ายจะเป็นการอภิปรายแบ่งปันคำตอบกับกลุ่มใหญ่”

King (1993: 12) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า “เทคนิคเพื่อนคู่คิดคือเทคนิคที่ฝึกให้นักเรียน “คิด” เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับคำถามที่ผู้สอนกำหนดขึ้นมาในขณะนั้น จากนั้นจะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยการจับคู่กับเพื่อนในห้องเรียน เพื่อแบ่งปันและอภิปรายในระดับห้องเรียนต่อไป”

Mazur (1997: 201) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า “เทคนิคเพื่อนคู่คิดถือเป็นเป้าหมายขั้นพื้นฐานของการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer instruction) กล่าวคือเทคนิคนี้ใช้ประโยชน์จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการให้ความสำคัญกับความสนใจและแนวคิดพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน แทนที่จะนำแนวคิดหรือองค์ความรู้ต่างๆ มาจากการบรรยายในห้อง ในหนังสือ

หรือการจดบันทึก หัวใจสำคัญของเทคนิคเพื่อนคู่คิดคือ การนำเสนอในระดับห้องเรียนหรือกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น เพื่อสรุปลงความรู้และประเด็นสำคัญที่มีการกล่าวถึง”

Mintzes and Leonard (2006: 152) กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคที่ท้าทายทักษะการคิดของนักเรียนว่าความรู้ ความเข้าใจ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานของนักเรียนเป็นอย่างไร การมีส่วนร่วมในระดับชั้นเรียนเป็นอย่างไร นักเรียนถูกกระตุ้นในขั้นแรกโดยครูถามให้คิดถึงคำถามหรือปัญหา นักเรียนจะมีเวลาคิดสักครู่ แล้วแบ่งปันความคิดกับคู่ของตน ต่างฝ่ายต่างต้องใช้คำถามและเหตุผลแลกเปลี่ยน เพื่อสรุปให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นเอกภาพจนสามารถนำไปอภิปรายในระดับห้องเรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับกลุ่มย่อย นักเรียนจะรู้สึกปลอดภัยกับคำตอบที่ได้แลกเปลี่ยนกับคู่ก่อนแบ่งปันในกลุ่มใหญ่ ผู้สอนจำเป็นต้องสังเกตและพูดคุยในชั้น กลุ่มย่อยเพื่อฟังคำตอบ และถามคำถามเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม และคุณลักษณะที่คาดหวัง ในการอภิปรายในห้องเรียน

Solomon (2009: 34) ได้อธิบายว่าเทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนการสอนเนื่องจากมีเวลาให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเอง และมีระยะเวลาในการสะท้อนกลับคำตอบของพวกเขา กับคู่ มีเวลาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้นเพื่อแบ่งปันการเรียนรู้ ผลงานวิจัยกล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มทักษะคิด และการตั้งคำถามของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นด้วย

Ledlow (2012: 346) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า “เพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งนักเรียนจะต้องคิดเกี่ยวกับคำถามที่กำหนด จากนั้นจึงเป็นการหารือคำตอบของแต่ละคนกับคู่ของตนเอง ก่อนที่จะอภิปรายในกลุ่มใหญ่เป็นเทคนิคที่สามารถใช้ได้กับนักเรียนจำนวนมากและใช้ได้กับชั้นเรียนทุกขนาด”

มนต์ชัย เทียนทอง (2551: 103) กล่าวถึงเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่าเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นคู่ๆ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของคู่ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งกลุ่มผู้เรียนทุกระดับทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ จัดว่าเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ได้รับการยอมรับมากอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ลักขณา สริวัฒน์ (2557: 193) อธิบายเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่าเป็นเทคนิคที่ผู้สอนใช้คู่กับวิธีสอนแบบอื่น เรียกว่าเทคนิคคู่คิดเป็นเทคนิคที่ผู้สอนตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นใบงาน หรือแบบฝึกหัดก็ได้ และให้ผู้เรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบของตนเองก่อน แล้วจับคู่กับเพื่อนอภิปรายคำตอบ เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของคนถูกต้องแล้วจึงนำคำตอบไปอธิบายให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง

สรุปได้ว่าเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pairs Share) คือเทคนิคการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์หลายขั้นคือ คิดด้วยตนเอง คิดเป็นคู่ และคิดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ โดยคำตอบที่ได้จะผ่านการกรองหลายชั้น จนได้คำตอบที่มีความเป็นเอกภาพเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกลุ่มย่อย ที่ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ของตนเองและการแบ่งปันความคิดจากผู้อื่นด้วย

3. ขั้นตอนของเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ขั้นตอนของเพื่อนคู่คิดมี 3 ขั้นตอนหลัก แต่วิธีการในแต่ละขั้นตอนจะมีการประยุกต์ให้แตกต่างกันไปตามสภาพและบริบทของผู้เรียนที่ผู้สอนต้องนำไปใช้ด้วย ดังนี้

ศาสตราจารย์แฟรงค์ ลีแมนให้รายละเอียดของ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้ (Lyman, 1981อ้างถึงใน Fauziyati and Istianah, 2013: 42)

1) ขั้นตอนแรกของ คือการคิด (Think) ครูให้เวลานักเรียนสำหรับคิด (Time to think) กับคำถามหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยนักเรียนต้องอาศัยองค์ความรู้เดิมของตนเองและทักษะในการสืบค้นข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์หาคำตอบหรือทางออกที่เหมาะสมที่สุด

2) ขั้นตอนที่สอง คือการจับคู่ (Pair) หลังจากที่นักเรียนได้มีเวลาคิดและหาคำตอบให้ตัวเองแล้ว ครูก็ให้นักเรียนจับคู่และพูดคุยหรือเกี่ยวกับคำตอบของตัวเองและคำตอบของคู่ตัวเองเพื่อให้คำตอบของทั้งคู่มีความเป็นเอกภาพมากขึ้น ก่อนที่จะนำเสนอในชั้นเรียน

3) ขั้นตอนที่สาม คือการแบ่งปัน (share) นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยมีครูและเพื่อนร่วมห้องอภิปรายการนำเสนอของนักเรียน และแนะนำวิธีแก้ปัญหาโดยการแสดงความคิดเห็นร่วมมือกันในชั้นเรียนทั้งชั้น

มนต์ชัย เทียนทอง (2551: 99) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนของเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1) Think เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในประเด็นปัญหาต่างๆ การกล่าวนำถึงสาระสำคัญของบทเรียน รวมทั้งการแนะนำให้ผู้เรียนได้คิดถึงเรื่องที่จะต้องศึกษาในขั้นตอนต่อไป ในขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการทั้งชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทั้งหมดเกิดความคิดร่วมและประสานความคิดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) Pair เป็นขั้นตอนที่จัดให้ผู้เรียนจับคู่กันเป็นคู่ๆ เพื่อให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันให้สามารถศึกษาบทเรียนได้สำเร็จลุล่วง และสามารถค้นหาคำตอบของประเด็นปัญหาที่ต้องการได้ การเรียนรู้ในขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

2.1) Motivation ขั้นตอนการนำเข้าสู่วิชาเรียน

2.2) Information ขั้นตอนการศึกษาเนื้อหาบทเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น หรือจากใบความรู้

2.3) Application ขั้นการทดสอบความสำเร็จในการเรียนรู้

2.4) Progress ขั้นตอนการประเมินผลความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

3) Share เป็นขั้นตอนสุดท้าย หลังจากการศึกษบทเรียนแล้ว โดยการทำการสลายกลุ่มผู้เรียนที่จับคู่กันเป็นคู่ แล้วสรุปผลการค้นหาคำตอบร่วมกันทั้งชั้นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สรุปผล และอภิปรายผลการค้นพบจากการศึกษาบทเรียนในขั้นตอนที่ผ่านมา รวมทั้งให้ข้อสรุปหรือเสนอแนะใดๆ ต่อผู้สอนได้

สุพิรา ดาวเรือง (2555: 31) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า วิธีการของเทคนิคการเรียนรู้แบบเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีดังนี้

1. ผู้สอนตั้งประเด็นของปัญหากับผู้เรียนทั้งชั้นเรียน

2. ผู้เรียนแต่ละคนค้นหาคำตอบอย่างอิสระโดยลำพัง

3. ผู้เรียนจับคู่กันเป็นคู่ แล้วให้ร่วมกันคิดระหว่างกัน เพื่อหาข้อสรุป

4. นำผลสรุปเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อหาข้อสรุปของประเด็นคำถามจากผู้เรียนทั้งชั้นเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดนับว่าเป็นเทคนิคที่ง่าย สะดวก และใช้เวลาไม่มาก และใช้ได้ผลดีในการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติและการเรียนรู้ออนไลน์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการสอนของเทคนิคเพื่อนคู่คิด มาเป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดอิสระนักเรียน ฟัง หรือดู สื่อตามหัวข้อที่กำหนดให้ จากนั้นต้องนำมาคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองเพื่อเตรียมการพูดสรุปให้ครบ 3 ประเด็นดังนี้ 1. สรุปความ 2. บอกความรู้ที่ได้ และ 3. แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ ฟังหรือดู

ขั้นที่ 2 ขั้นเพิ่มทักษะจับกลุ่มนักเรียนจับกลุ่มย่อยจำนวน 4 คน โดยแบ่งนักเรียนตามระดับผลทดสอบก่อนเรียน คือ เก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) คละกันในแต่ละกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มพูดทีละคนเพื่อสรุปเรื่องให้เพื่อนฟัง จากนั้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มวิจารณ์ข้อบกพร่องในการพูดและเสนอแนวทางแก้ไข

ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมประชุมสรุปผลลัพธ์ นักเรียนทุกคนพูดสรุปความต่อกลุ่มใหญ่ (หน้าชั้นเรียน) หลังจากที่ได้กลับไปฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องจากการพูดในระดับกลุ่มย่อยแล้ว

4. ประโยชน์ของเทคนิคเพื่อนคู่คิด

เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) เป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ซึ่งสามารถใช้ได้กับทุกระดับชั้นและทุกวิชา เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงรวมทั้งช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกฝนการสื่อสารความคิดของตนเองกับเพื่อนและครูตามที่ Lyman (1987: 4) ได้กล่าวไว้ว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นหนึ่งในการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีข้อดีหลายประการ คือ

- 1) เทคนิคเพื่อนคู่คิดทำได้อย่างรวดเร็วและใช้เวลาเตรียมไม่มากนัก
- 2) เทคนิคเพื่อนคู่คิดทำให้การอภิปรายในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเนื่องจากนักเรียนได้ฝึกคิดด้วยตนเองก่อนที่จะแบ่งปันกับเพื่อนและชั้นเรียนทั้งหมด
- 3) นักเรียนมีโอกาสดูฝึกฝนเรียนรู้ทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้นจากเพื่อนของตนเองและได้รับความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเมื่อออกไปรายงานความคิดเห็นยังชั้นเรียนทั้งหมด
- 4) ขั้นตอน "จับคู่" จะช่วยให้มั่นใจก่อนออกไปแบ่งปันในระดับกลุ่มใหญ่
- 5) นักเรียนทุกคนมีโอกาสดูฝึก
- 6) นักเรียนและครูมีโอกาสดูฝึก
- 7) เทคนิคเพื่อนคู่คิดใช้กับทุกระดับชั้นเรียนและขนาดของชั้นเรียน

เอกสารเกี่ยวกับการพูด

เอกสารที่เกี่ยวกับการพูดในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 9 หัวข้อ ได้แก่ ความหมายของการพูด ความสำคัญของการพูด ประเภทของการพูด องค์ประกอบของการพูด มารยาทในการพูดความสามารถในการพูด การวิจารณ์การพูด การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการพูด และเกณฑ์การประเมินการพูด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของการพูด การพูดเป็นการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของผู้ส่งสาร การพูดมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2522: 6) อธิบายว่า การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้และความคิดตลอดจนความรู้สึกของผู้พูดไปยังผู้ฟัง ทั้งนี้โดยมีคำพูด น้ำเสียงที่พูด และอากัปกิริยาท่าทางของผู้พูดเป็นสื่อ

ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2523: 6) กล่าวว่า การพูด คือ พฤติกรรมในการสื่อความหมายของมนุษย์ด้วยการพูด โดยการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น เสียง ภาษา อากัปกิริยาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

นันทา ขุนภักดี (2528: 1) ให้ความหมายของการพูด หมายถึง การแสดงหรือการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดออกมาโดยอาศัยถ้อยคำ น้ำเสียงรวมทั้งกิริยาท่าทางทำให้ผู้ฟังได้ยินและเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดจนสามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบให้ผู้พูดทราบจนเป็นที่เข้าใจได้

สมจิต ชีวปรีชา (2534: 4) กล่าวว่า การพูด หมายถึง การติดต่อสื่อความหมาย

ระหว่างมนุษย์โดยใช้เสียง ภาษา แววดา สีหน้า ท่าทางต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากผู้พูดไปยังผู้ฟังให้เป็นที่เข้าใจกัน

ลักษณ์ สตะเวทิน (2536: 2) กล่าวว่า การพูดเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ ที่เป็น“ศิลป์” เพราะเป็นวิชาที่ต้องมีการศึกษาเล่าเรียน จะต้องหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและมีความมั่นใจสามารถพูดได้อย่างแคล่วคล่อง ในขณะที่เดียวกันอาจกล่าวได้ว่าการพูดเก่ง หรือพูดเป็นนั้นนับเป็นศิลปะเฉพาะตัวได้ ในส่วนที่เป็น“ศาสตร์” ก็หมายความว่า การพูดที่ดีนั้นย่อมประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่ต้องยึดเป็นแนวทางเพื่อนำมาปฏิบัติ ผู้พูดจะต้องมีวัตถุประสงค์ในการพูดที่แน่ชัด มีการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยา มารยาทที่สอดคล้องเหมาะสมกับวาระและโอกาสของการพูด

สวณิต ยมาภัย และ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2537: 1) อธิบายว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความคิด และความต้องการของผู้พูดไปยังผู้ฟังด้วยภาษาทั้ง 2 อย่างคือ วจนภาษา และ อวัจนภาษา

พิมพ์พารณ บัญประเสริฐ (2558: 7) กล่าวว่า การพูดเป็นพฤติกรรมสำคัญของมนุษย์ที่เกิดในกระบวนการของการสื่อสาร โดยในกระบวนการดังกล่าวนี้ การพูดเป็นพฤติกรรมที่กระทำโดยการใช้ถ้อยคำ ภาษา ซึ่งเรียกว่า วจนภาษา (verbal language) ร่วมกับภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำแต่เป็นการแสดงออกด้วย ท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง ซึ่งเรียกว่า อวัจนภาษา (nonverbal language)

สรุปได้ว่า การพูด หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น และความต้องการด้วยการใช้ถ้อยคำที่เปล่งออกมา ประกอบกับการสื่อสารผ่านน้ำเสียง แววดา กิริยาท่าทางให้ผู้ฟังรับรู้เข้าใจ และตอบสนองได้ตามความต้องการของผู้พูด

2. ความสำคัญของการพูด การพูดเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสารในชีวิตประจำวันดังที่

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2522: 1) กล่าวว่า ในบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาในโลกนี้“มนุษย์” ได้ชื่อว่าเป็นสัตว์อันประเสริฐ เหตุที่ได้รับการยกย่องดังนี้ก็เพราะว่า มนุษย์มีสมองและมีอะไรต่ออะไรอีกหลายอย่าง ที่เหนือกว่าสัตว์โลกอื่นๆ มากมาย และแน่นอนภาษาที่มนุษย์ใช้พูดจากันก็เป็นสิ่งหนึ่งในบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่เหนือกว่าสัตว์โลกธรรมดา ด้วยเหตุนี้การพูดเป็นจึงมีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ทุกคนทุกนาม ไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ที่ไหน จะประกอบอาชีพอะไร จะคบหาสมาคมกับใคร เขาจะต้องใช้คำพูดเป็นส่วนประกอบอันสำคัญทั้งนั้น

ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2523: 1) ได้ให้ความสำคัญของการพูดไว้ว่า “ย่อมเป็นที่รู้จักกันแล้วว่า การพูดนั้น คือการสื่อความหมาย (Communication) ซึ่งกันและกันในสังคม ฉะนั้นการพูด (Speech) จึงมี

อิทธิพลและมีความสำคัญในชีวิตประจำวันมาก ซึ่งพอจะยกมาเป็นตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้ การพูดทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย การพูดนั้น จะประกอบด้วยน้ำเสียง กิริยา ท่าทางตลอดจนสีหน้าของผู้พูด ฉะนั้นเมื่อเราได้ยินการพูด และเห็นท่าทางประกอบ เราก็จะเข้าใจในเรื่องราวที่พูดได้ง่ายกว่าการอ่านแต่เพียงอย่างเดียว การพูดเป็นเครื่องมือของการสมาคม และทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต วาจาเป็นเครื่องแสดงออกถึงความฉลาด อุปนิสัยใจคอของผู้พูด ตลอดจนถึงความมีไมตรีต่อกัน การพูดก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านศาสนา ร้านค้า และการเมือง

นันทา ขุนภักดี (2528: 6) กล่าวว่าความสำคัญของการพูดจะเห็นได้จากความจำเป็นที่ต้องใช้การพูดอยู่เสมออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตลอดชีวิตของเรา ไม่ว่าจะเป็นด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านธุรกิจการงาน หรือด้านกิจกรรมประจำวัน ที่ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับคนและสังคมต่างๆ การพูดที่ไม่ระมัดระวังอาจทำให้เกิดปัญหา หรือสร้างความเสียหายขึ้นหลายอย่าง เป็นต้นว่า ความขัดแย้ง การโต้เถียงหรือการทะเลาะวิวาทที่นำไปสู่ความแตกร้าง ซึ่งตรงกันข้ามกับการพูดที่ดีย่อมโน้มน้าวให้บุคคลมีความคิดคล้อยตาม จนกระทั่งสามารถเอาชนะใจและครองใจบุคคลเหล่านั้นได้

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 1) กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในปัจจุบันว่าความสามารถในการพูดเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลทุกอาชีพ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน จะทำอะไร มนุษย์จะต้องอาศัยการพูดเป็นเครื่องมือสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันโดยบุคคลนั้นจะเป็นนักบริหาร พนักงานขาย อาจารย์ แพทย์ ทหาร พยาบาล นักการเมือง ฯลฯ ต่างก็ต้องมีความสามารถที่จะต้องใช้การสื่อสารในการพูดให้ปรากฏแก่บุคคลทั่วไป เพื่อสร้างความมีชื่อเสียงให้เป็นที่เคารพ เชื่อถือ และความเป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นผู้ได้ชื่อว่าประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น การพูดจึงเป็นประเภทของการสื่อสาร ซึ่งบุคคลทุกหมู่เหล่านำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าการสื่อสารประเภทอื่น เป็นความจริงที่ว่า มนุษย์จะต้องมีการสื่อสารกับคนในครอบครัวกับเพื่อนร่วมสถาบัน กับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ฯลฯ และดังที่กล่าวมาแล้วว่า การสื่อสารด้วยการพูดเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายเพราะมีข้อจำกัดน้อยกว่าวิธีอื่นผู้พูดสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในตัวเองมาประกอบการพูด ไม่ว่าจะเป็นวจนภาษา (Verbal Communication) หรือ อวจนภาษา (Non-verbal communication) ซึ่งเป็นการแสดงด้วยอากัปกิริยา ท่าทาง ไม่ว่าจะเป็นด้วยสีหน้า แววตา การใช้มือและแขน ฯลฯ ประกอบการพูดนั้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พิมพ์พารณ บัญประเสริฐ (2558: 9) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์อาศัยการพูดในการสื่อสารเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม การพูดจึงมีความสำคัญทั้งต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การประกอบอาชีพและการบริหารจัดการองค์กร การพูดเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์จำเป็นต้องใช้การพูดในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในชีวิตประจำวัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้น การพูดจึงมีความสำคัญหลายประการ เช่น

1. การพูดช่วยสร้างความเข้าใจและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
2. การพูดช่วยสร้างความสำเร็จในด้านต่างๆ
3. การพูดช่วยเตรียมตัวในการเป็นผู้นำที่ดี
4. การพูดช่วยรากฐานประชาธิปไตย
5. การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูดเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้านและทุกสาขา อาชีพการพูดนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่จำเป็นต้องเรียนรู้และหมั่นฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พูดได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นทักษะ เพื่อใช้ในอนาคต บุคคลที่มีความสามารถในการพูดที่ดี จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าคนอื่น

3. ประเภทของการพูด การพูดแบ่งได้หลายประเภทตามเกณฑ์ต่างๆ ทั้งแบ่งตามลักษณะสถานการณ์ โอกาส หรือแบ่งตามวิธีการ ดังเช่น

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2522: 24) ได้ประเภทของการพูดไว้ 4 ประเภทดังนี้คือ

1. วิธีพูดแบบใช้ปฏิภาณทันทีหรือพูดโดยไม่ต้องเตรียมตัว เป็นการพูดแบบปัจจุบันทันด่วนซึ่งไม่มีเวลาที่จะเตรียมตัวได้ จำเป็นต้องพูดโดยอาศัยปฏิภาณทันทีในเวลาที่พูดนั้น การพูดโดยวิธีนี้ควรจำกัดอยู่เฉพาะเหตุการณ์กะทันหันเฉพาะหน้าเท่านั้น

2. การพูดโดยท่องจำจากร่าง การพูดโดยวิธีนี้ ผู้พูดจะต้องเตรียมร่างที่จะพูดไว้ให้เรียบร้อยเสียก่อน เสร็จแล้วจึงท่องจำจากร่างนั้นไปพูดอีกทีหนึ่ง มีผู้พูดน้อยคนที่จะประสบความสำเร็จจากการพูดโดยวิธีนี้

3. การพูดโดยวิธีอ่านจากร่าง วิธีนี้ก็เช่นเดียวกับวิธีที่แล้ว คือผู้พูดต้องเตรียมร่างที่สมบูรณ์ขึ้นมาก่อน เสร็จแล้วจึงเอาร่างนั้นไปอ่านต่อหน้าที่ประชุมอีกทีหนึ่ง วิธีนี้ใช้ได้ดีแต่เฉพาะการพูดที่เป็นพิธีการ หรือการพูดที่จะต้องใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับถ้อยคำแต่ละคำเป็น พิเศษเท่านั้น

4. การพูดโดยวิธีใช้กลอนสด หรือใช้ขยายความจากหัวข้อที่ได้เตรียมไว้ เป็นวิธีที่อยู่ตรงกลางระหว่างการพูดแบบจำหรือแบบอ่านจากร่าง กับการพูดแบบใช้ปฏิภาณทันทีนั่นเอง วิธีนี้ดูเหมาะสมที่สุดกับการพูดในแทบทุกโอกาส ยกเว้นแต่ในบางโอกาสที่จำเป็นต้องใช้วิธีการพูดในแบบอื่นดังได้กล่าวแล้วเท่านั้น

ฉัตรอรุณ ตันนะรัตน์ (2523: 93) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพูดในที่ชุมนุมชน (Public Speaking) สรุปได้ว่าการพูดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การพูดตามวิธีพูด (การพูดเดี่ยว) การพูดชนิดนี้ คือ การพูดที่มีผู้พูดเพียงคนเดียวเท่านั้น แบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ

1.1 การพูดปากเปล่าโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า (Impromptu Speech) การพูดแบบนี้ เป็นการพูดอย่างกะทันหัน ผู้พูดไม่ได้รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อนว่าจะต้องพูด และไม่มีข้อเสนอแนะในการเตรียมตัวล่วงหน้า เช่น การพากย์มวย การกล่าวคำอวยพร วันเกิด อวยพรคู่บ่าวสาว ฯลฯ

1.2 การพูดปากเปล่าโดยมีการเตรียมล่วงหน้า (Extemporaneous Speech) การพูดแบบนี้ ผู้พูดรู้ตัวล่วงหน้าว่าจะพูดเรื่องอะไร ที่ไหน ให้ใครฟัง ผู้พูดจึงมีการตระเตรียมล่วงหน้าเป็นอย่างดี โดยทั่วไปผู้พูดจะนำโน้ตย่อ หรือมี outline มาดูในเวลาพูดได้ และซ้อมการพูดมาก่อน การพูดชนิดนี้จึงเป็นการพูดที่ไม่เคร่งเครียด และผู้พูดมีความมั่นใจในตัวเอง

1.3 การพูดโดยการท่องจำ (Memorized Speech) การพูดแบบท่องจำนี้ พูดจากความจำ ดังนั้น ผู้พูดที่ประสบความสำเร็จ ก็คือผู้ที่สามารถจะจำเนื้อหาความได้ทุกอย่างแม่นยำ และคล่องแคล่ว ปรากฏว่าผู้ที่จำเนื้อหาความได้หมดนั้นมีน้อยมาก

1.4 การพูดโดยการอ่านจากต้นฉบับ (Reading from Manuscript) เป็นการพูดที่อ่านจากโน้ตที่ได้ตระเตรียมไว้โดยมิได้ มีการเปลี่ยนแปลงข้อความเลย วิธีนี้เป็นการอ่าน มากกว่าพูดโดยทั่วๆ ไปแล้วมักใช้

ในการพูดที่เป็นพิธีการ (formal) เช่น สุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญๆ การอ่านข่าว การอ่านบทความ การกล่าวคำปราศรัย ฯลฯ

2. การพูดตามจุดมุ่งหมาย การพูดตามจุดมุ่งหมายนี้ แบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ๆ ได้ 3 ชนิดคือ

2.1 การพูดเพื่อความบันเทิง (The Entertaining Speech) การพูดเพื่อความบันเทิงนี้ เป็นการพูดในโอกาสที่มีการพบปะสังสรรค์ ในงานชุมนุมของสโมสร สังคมหรือสมาคมต่างๆ ในหรืองานรื่นเริง จุดมุ่งหมายของการพูดชนิดนี้ก็เพื่อให้ความบันเทิง รื่นเริงสนุกสนานแก่แขกที่มาในงาน

2.2 การพูดเพื่อความรู้หรือเล่าข้อเท็จจริง (The Informative or Instructive Speech) การพูดเพื่อให้ความรู้หรือเล่าข้อเท็จจริงนี้ เป็นการพูดเช่นการรายงานต่างๆ ด้วยวาจา การปฐมนิเทศ การบรรยายในมหาวิทยาลัย การสอนหมู่ เป็นต้น

2.3 การพูดเพื่อชักจูง (The Persuasive or Influenced Speech) เป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับ เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อและเพื่อให้ผู้ฟังเห็นด้วยทั้งทางความคิดและการกระทำตามความมุ่งหมายของผู้พูด การพูดชนิดนี้มักจะพูดในโอกาสต่างกัน คือ พูดเกี่ยวกับโฆษณาเพื่อขายสินค้า พูดเพื่อโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟัง เช่น การเทศนา พูดเกี่ยวกับการหาเสียงเพื่อประโยชน์ทางการเมือง พูดเพื่อให้ร่วมบริจาคเงินเพื่อการกุศล พูดในวันที่ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่นวันครบรอบปี ฯลฯ

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 59) กล่าวว่า การพูดต่อที่ชุมนุมชนสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

1. การจำแนกตามวิธีการพูด (Methods of Speech) การพูดที่จำแนกตามวิธีการพูดมี 4 ประเภทคือ

1.1 การพูดโดยฉับพลัน (Impromptu Speech) หรือการพูดโดยไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า การพูดชนิดนี้เป็นการพูดแบบปัจจุบันทันด่วนไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน ผู้พูดจำเป็นต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบ ประสพการณ์ และความรู้ความชำนาญในการพูดที่จะพูดหรือได้ตอบในเวลาอันรวดเร็ว การพูดฉับพลัน นี้ มักจะเป็นการพูดสั้นๆ เช่น การกล่าวอวยพร การกล่าวขอบคุณการพูดในงานรื่นเริง งานสังสรรค์ การตอบปัญหาบางประการ การแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อคิดเล็กๆ น้อยๆ เพื่อแก้ปัญหบางประการ

1.2 การพูดโดยมีการเตรียมตัวล่วงหน้า (Extemporaneous Speech) การพูดลักษณะนี้ผู้พูดจะพูดจากความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ต้องการถ่ายทอดให้แก่ผู้ฟัง ผู้พูดจะต้องศึกษาค้นคว้าและมีการเตรียมตัวล่วงหน้ามาเป็นอย่างดี ทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะพูดอย่างถ่องแท้ มีการจดหัวข้อที่สำคัญๆ มาดูเพื่อช่วยเตือนความจำในขณะที่พูดก็ขยายความออกไปตามต้องการ วิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับการพูดในแทบทุกโอกาสและเป็นที่ยอมรับใช้กันมาก เพราะทำให้ผู้พูดไม่สับสน มีการเรียงลำดับเรื่องราวจะพูดอะไรก่อนหลัง ไม่ทำให้การพูดวุ่นวายและยังทำให้ไม่เคร่งเครียดนัก การพูดวิธีนี้ ผู้พูดจะมีความมั่นใจในตนเองมากพอได้มีการเตรียมล่วงหน้าไว้เป็นอย่างดีแล้ว ลักษณะของการพูดชนิดนี้ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย เป็นต้น

1.3 การพูดโดยการท่องจำ (Memorized Speech) ลักษณะของการพูดชนิดนี้เป็นการพูดจากความจำ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการพูดโดยมีการเตรียมตัวล่วงหน้ามาก่อนเป็นอย่างดี ด้วยการจดจำทุกสิ่งทุกอย่างเรียงลำดับไว้ในสมอง มักใช้พูดในโอกาสต่างๆ เช่น การกล่าวต้อนรับการกล่าวอำลา การรับมอบตำแหน่ง เป็นต้น การพูดลักษณะนี้จะต้องมีการเตรียมตัวและฝึกซ้อมเป็นอย่างดี ผู้พูดจะต้องจดจำทุกอย่างให้ได้อย่างแม่นยำ มิฉะนั้นจะทำให้การพูดสับสนหรือหลงลืมเนื้อหาได้

1.4 การพูดโดยการอ่านจากต้นฉบับ (Manuscripted Speech) การพูดลักษณะนี้เป็นการอ่านจากร่างหรือต้นฉบับที่ได้จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อความแต่อย่างใด และผู้พูดก็ไม่จำเป็นต้องคิดหาถ้อยคำใดมาใช้ในการพูดที่ต้องใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำแต่ละคำเป็นพิเศษ การพูดโดยการอ่านนี้มักใช้ในโอกาสที่เป็นพิธีการ เช่น กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระราชพิธีต่างๆ คำปราศรัยของบุคคลสำคัญ คำกล่าวในพิธีเปิดและปิดการประชุม คำแถลงการณ์ของรัฐบาลหรือคณะปฏิบัติ เป็นต้น

2. การจำแนกตามวัตถุประสงค์ (Types of Speech) การพูดที่จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการพูดมี 3 ประเภท คือ

2.1 การพูดเพื่อให้ความรู้หรือเพื่อบอกให้ทราบ (Informative Speech) เป็นการพูดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้ผู้ฟังได้รับความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงและจดจำได้ ผู้พูดไม่มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ฟัง แต่การที่ผู้ฟังได้รับทราบข้อเท็จจริงต่างๆ แล้วเกิดมีการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือทัศนคติจากเดิมไปนั้นก็เป็นพฤติกรรมและดุลยพินิจของผู้ฟังเอง ดังนั้น ลักษณะของการพูดชนิดนี้จึงประกอบด้วยสาระประโยชน์เป็นสำคัญ อาจมีการแทรกความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูดลงไปด้วยบ้าง แต่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายของผู้ใด การพูดเพื่อให้ความรู้มีลักษณะดังนี้

2.1.1 การบรรยายทางวิชาการหรือการพรรณนาถึงบุคคล สถานที่เหตุการณ์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ โดยผู้พูดจะต้องมีทักษะและประสบการณ์ในสิ่งที่บรรยายโดยมุ่งเน้นข้อเท็จจริงต่างๆ เช่น การบรรยาย การสอนหนังสือ การปฐมนิเทศ เป็นต้น

2.1.2 การพูดเสนอรายงานประเภทต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น รายงานที่เกี่ยวกับหนังสือ รายงานเกี่ยวกับบทความหรือการวิจัย เป็นต้น

2.1.3 การพูดชี้แจงหรืออธิบายเพื่อให้ผู้ฟังทราบว่ามิอะไรเกิดขึ้นที่ไหนเมื่อไหร่ อย่างไร ใครเป็นผู้ทำ และผลกระทบเป็นอย่างไร เช่น การพูดเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ การแถลงข่าว เป็นต้น

2.2 การพูดจูงใจหรือการพูดโน้มน้าวใจ (Persuasive Speech) การพูดชนิดนี้เป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังได้รู้ เชื่อ และเห็นด้วยทั้งทางความคิดและการกระทำตามจุดมุ่งหมายของผู้พูดการพูดจูงใจเป็นการพูดที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อมากกว่าความรู้ ได้มีผู้รู้หลายท่านให้ความหมายของการพูดจูงใจว่าเป็นความพยายามที่จะเสริม หรือเปลี่ยนทัศนคติที่มีอยู่แต่เดิม ในตัวผู้ฟัง การจูงใจเป็นการพูดที่ผู้พูดสื่อความหมายทำการสื่อสารไปให้ผู้รับสาร (ผู้ฟัง) เกิดการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

2.3 การพูดจรรโลงใจหรือเพื่อความบันเทิง (Entertaining Speech) เป็นการพูดที่ใช้ได้ในหลายโอกาสที่มีการพบปะสังสรรค์ เช่น การพูดในงานชุมนุมสโมสรหรือสมาคมต่างๆ งานรื่นเริง การพูดหลังอาหาร เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ที่น่าสนใจ เป็นต้น ความมุ่งหมายของการพูดชนิดนี้ก็เพื่อความบันเทิงและให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ขำขัน คลายความเครียด การที่สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งทำให้คนในสังคมเกิดความเครียดมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นความเครียดจากการประกอบหน้าที่การงานก็ดี จากการดำรงชีวิตประจำวันเนื่องจากเศรษฐกิจรัดตัวก็ดี ถึงแม้ว่าการพูดชนิดนี้จะเป็นการพูดเพื่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้ฟังก็ตาม ผู้พูดก็ควรจะต้องสอดแทรกสิ่งที่เป็นความคิดหลักลงไปในเรื่องที่สนทนาด้วย เพื่อให้ผู้ฟังได้รับแง่คิดหรือประโยชน์จากการฟัง

พิมพ์พารณ บัญประเสริฐ (2558: 10) ได้แบ่งประเภทของการพูดโดยอาศัยเกณฑ์สำคัญ 4 ประการคือ แบ่งตามจำนวนของผู้สื่อสารและลักษณะการพูด วัตถุประสงค์ของการพูดและโอกาสดังนี้

เกณฑ์แรกที่สามารถนำมาพิจารณาแบ่งประเภทของการพูดคือจำนวนของผู้สื่อสารซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1) การสื่อสารระหว่างบุคคล คือการพูดที่ประกอบด้วยจำนวนคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปแต่ไม่มากนัก ไม่สามารถสื่อสารกันแบบตัวต่อตัวได้โดยจะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้โดยตรง มีลักษณะที่ไม่เป็นทางการได้แก่ การสนทนาการพูดโทรศัพท์ เป็นต้น

2) การพูดในกลุ่มเล็กเป็นการสื่อสารในกลุ่มขนาดเล็กที่มีจำนวนไม่มากโดยในขณะที่คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้พูดคนอื่นๆ ก็จะทำหน้าที่เป็นผู้ฟังและอาจร่วมซักถาม เสนอแนะด้วยในจังหวะที่เหมาะสม ลักษณะการพูดยังคงมีลักษณะที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้โดยตรงแบบตัวต่อตัว ได้แก่ การประชุม การเสวนา การอภิปรายแบบระดมสมอง เป็นต้น

3) การพูดต่อหน้าทีุ่่มชน เป็นการพูดต่อหน้าสาธารณะชน ซึ่งมีผู้ฟังเป็นจำนวนมากผู้พูดและผู้ฟังมีระยะห่างค่อนข้างมาก ทำให้ลักษณะความเป็นส่วนตัวและโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารกันแบบตัวต่อตัวค่อนข้างจะกระทำไดยาก เช่น การอภิปราย การสัมมนา การกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น

การแบ่งประเภทของการพูดโดยใช้ลักษณะการพูดเป็นเกณฑ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1) การพูดจากความทรงจำมี 2 ลักษณะ ลักษณะแรกเป็นการพูดถึงสิ่งที่ป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเคยเกิดขึ้นในอดีต เหมือนเรื่องเล่าจากความทรงจำ ซึ่งจะเป็นลักษณะของการพูดที่มีความเป็นธรรมชาติ ผู้พูดสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านทางสีหน้าสายตาและท่าทีไปสู่ผู้ฟังได้อย่างธรรมชาติ ดูน่าเชื่อถือ การสร้างความรู้สึกร่วมก็เป็นไปอย่างโดยง่าย เนื่องจากทั้งผู้พูดและผู้ฟังไม่ต้องเสียสมาธิกับบทพูด ส่วนอีกลักษณะหนึ่งเป็นการพูดโดยเขียนบทพูด และพยายามท่องจำข้อความทั้งหมดในบทพูดนั้น เพื่อให้พร้อมสำหรับการนำเสนอ ซึ่งจัดเป็นการพูดที่ขาดความเป็นธรรมชาติ เนื่องจากผู้พูดมักจะมี ความกังวลและนึกถึงข้อความที่เขียนไว้สมาธิจึงไม่อาจอยู่ที่ผู้ฟังอย่างเต็มที่ จังหวะในการพูดก็จะมีลักษณะแบบท่องจำ หากส่วนไหนตอนใดที่จำได้ดีก็อาจจะพูดคล่องและอาจจะมีจังหวะหยุดสะดุดหรือนึกในช่วงที่จำไม่ได้ยิ่งถ้าผู้พูดเกิดความประหม่าตื่นตันทันทีก็อาจจะลืมบทพูดทั้งหมดได้

2) การพูดแบบอ่านจากร่างหรือพูดจากต้นฉบับเป็นการพูดที่ผู้พูดถือบทพูดประกอบด้วย โดยบทพูดจะมี 2 ลักษณะคือ บทพูดละเอียดแบบที่ใช้อ่านในงานพิธีการหรือในโอกาสพิเศษต่างๆ ผู้พูดจะทำหน้าที่เป็นผู้อ่านซึ่งจะต้องฝึกฝนทั้งทักษะในการสะกดคำและการอ่านเนื่องจากถ้อยคำที่ใช้ในโอกาสนี้มักจะเป็นถ้อยคำที่สละสลวยหรืออาจมีศัพท์เฉพาะ อีกทั้งต้องมีทักษะในการใช้เสียง รู้จักการควบคุมบังคับเสียง รวมถึงการหยุดจังหวะในการอ่านที่ถูกต้องและเป็นธรรมชาติส่วนบทพูดลักษณะที่สองคือบทพูดแบบที่อาจจะมีเฉพาะหัวข้อประเด็นสำคัญหรือข้อมูลสำคัญ ที่ช่วยเตือนความจำหรือช่วยทำให้การพูดในครั้งนั้น สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ครบถ้วนทุกประเด็นที่ตั้งใจไว้ อีกทั้งยังสามารถจะประสานสายตามีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังได้มากกว่าการก้มหน้าอ่านจากร่างบทพูดแบบละเอียด และดูเป็นธรรมชาติมากกว่าการมองผู้ฟังไป นึกถึงประเด็นและคำพูดไป แบบการพูดจากการท่องจำ

3) การพูดแบบฉับพลันคือการพูดที่ผู้พูดไม่มีโอกาสเตรียมตัวมาก่อน อาจจะเป็นการตอบคำถาม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ ซึ่งมักจะเป็นการพูดในระยะเวลาสั้นๆ แต่

สามารถสร้างความประหลาดใจให้ผู้ฟังได้มากที่สุด เนื่องจากขาดการเตรียมตัวล่วงหน้า ซึ่งอันที่จริงแล้ว หากผู้พูดสนใจความรู้รอบตัวทันโลกทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม มีลักษณะในการเลือกสรรถ้อยคำที่สื่อความหมายและสื่อความรู้สึก ผู้พูดก็จะได้รับความประทับใจ และความชื่นชมจากผู้ฟังได้มากกว่าการพูดประเภทอื่นๆ เนื่องจากการเป็นารพูดที่แสดงถึงความเป็นธรรมชาติ ความสามารถของผู้พูด ความมั่นใจ การควบคุมความประหลาด ความสามารถในการแสดงออกทั้งทางความคิดและความรู้สึกด้วยถ้อยคำภาษาอย่างเหมาะสม มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

การแบ่งประเภทของการพูดโดยใช้วัตถุประสงค์ของผู้พูดเป็นเกณฑ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทได้แก่

- 1) เพื่อแจ้งให้ทราบ (Inform) ในการพูดนั้นผู้พูดต้องการที่จะบอกแจ้งหรือชี้แจงข่าวสารเรื่องราว เหตุการณ์ข้อมูลและสิ่งอื่นใดให้ผู้ฟังได้รับทราบและเกิดความเข้าใจ
- 2) เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (Teach or Educate) โดยที่ผู้พูดมีความต้องการที่จะสอนวิชาความรู้หรือเรื่องราวที่มีลักษณะเป็นวิชาการ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม
- 3) เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (Please or Entertain) คือเป็นการพูดที่ผู้พูดมีความต้องการที่จะให้ผู้รับสารเกิดความรื่นเริงบันเทิงใจจากสารที่ตนส่งออกไป ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการพูด การเขียน หรือการแสดงกิริยาท่าทาง
- 4) เพื่อเสนอหรือชักจูงใจ (Propose or Persuade) เป็นการพูดที่ผู้พูดได้เสนอแนะสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อผู้รับสารและมีความต้องการชักจูงใจให้ผู้ฟังมีความคิดคล้อยตามหรือยอมรับปฏิบัติตามการเสนอแนะของตน

การแบ่งประเภทโดยใช้โอกาสเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

- 1) การพูดในโอกาสที่แสดงความยินดีและอวยพร เช่น การกล่าวเปิดงาน การกล่าวต้อนรับ การกล่าวมอบรางวัล การกล่าวในงานมงคลสมรส การกล่าวในโอกาสงานขึ้นบ้าน การกล่าวแสดงความยินดีในวาระต่างๆ เป็นต้น
- 2) การพูดในโอกาสที่แสดงความรู้สึกเสียใจ เสียหาย เช่นการกล่าวอำลาในวาระต่างๆ การกล่าวเพื่อไว้อาลัยในงานศพ เป็นต้น

โดยปกติแล้วการพูดในโอกาสพิเศษต่างๆ นั้นผู้ที่ได้รับบทบาทให้เป็นผู้พูดมักจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องในวาระนั้นโดยเนื้อหาของการพูดจะมาจากข้อมูลของงานสิ่งที่เกิดขึ้นบรรยากาศขณะนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องและความรู้สึกหรือความคาดหวังของผู้พูด

ประเภทของการพูดสามารถแบ่งได้ตามเกณฑ์ต่างๆ ทั้งจำนวนผู้สื่อสาร วิธีการโอกาส และวัตถุประสงค์ ทักษะการพูดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การแบ่งประเภทของการพูดตามวิธีการและลักษณะในการพูด คือ การพูดจากความทรงจำมีสองลักษณะลักษณะแรกเป็นการพูดถึงสิ่งที่เป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเคยเกิดขึ้นในอดีตเหมือนเรื่องเล่าจากความทรงจำ ซึ่งจะเป็นลักษณะของการพูดที่มีความเป็นธรรมชาติ ผู้พูดสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกผ่านทางสีหน้าสายตาและท่าทีไปสู่ผู้ฟังได้อย่างธรรมชาติดูน่าเชื่อถือ การสร้างความรู้สึกร่วมก็เป็นไปโดยง่าย เนื่องจากทั้งผู้พูดและผู้ฟังไม่ต้องเสียสมาธิกับบทพูด ส่วนอีกลักษณะหนึ่งเป็นการพูดโดยเขียนบทพูดและพยายามท่องจำข้อความทั้งหมดในบทพูดนั้นเพื่อให้พร้อมสำหรับการนำเสนอ

4. องค์ประกอบของการพูด การพูดสื่อสารจำเป็นต้องมีองค์ประกอบของการพูดเพื่อให้การพูดนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่หลายๆ ท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพูดไว้ดังนี้

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2522: 6) กล่าวว่า องค์ประกอบของการพูดมีดังนี้

1. ผู้พูด ตามปกติผู้พูดก็มีคนเดียว ไม่ว่าจะเป็นในวงสนทนาหรือเป็นการแสดงปาฐกถาอภิปรายโต้ว่าที่ สัมมนา หรืออย่างไรก็ตาม ปกติแล้วเวลาพูดก็จะมีผู้พูดคนเดียวเสมอ ถ้าเป็นการสนทนางันก็จะผลัดกันพูด

2. ผู้ฟัง ผู้ฟังอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ถ้าผู้ฟังมีคนเดียวหรือมีหลายคนแต่มีจำนวนไม่มากนักนั่งล้อมวงคุยกัน อย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นการพูดแบบ “สนทนา” หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Conversation” ถ้าผู้ฟังมีจำนวนมากและผู้พูดลุกขึ้นไปพูดต่อหน้ากลุ่มผู้ฟังเพียงคนเดียวอย่างนี้ก็เรียกว่าเป็น “การพูดต่อหน้าชุมชน”

3. ความรู้ ความคิด และความรู้สึกของผู้พูด อันนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่งของการพูด ทั้งนี้เพราะการที่คนเราพูดก็เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึกของเขาไปยังผู้ฟังนั่นเอง

4. คำพูด เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะการที่ผู้พูดจะถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความรู้สึกไปสู่ผู้ฟังได้ดีแค่ไหนนั้น มันขึ้นอยู่กับการใช้คำพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมเป็นสำคัญอีกด้วย ถ้าใช้คำพูดที่ไม่เป็นสาระ วกวน พลวันพลกกัน จนผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่องแล้วก็ป่วยการ เสียเวลาพูดเปล่าๆ

5. น้ำเสียง แม้ว่าจะมีความรู้ ความคิดหรือความรู้สึกที่ดี ตลอดจนใช้คำพูดที่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวงแล้วก็ตาม แต่ถ้าน้ำเสียงที่พูดออกไปมันใช้ไม่ได้เสียแล้ว โอกาสที่จะได้รับความสำเร็จก็มีน้อยเต็มที ผู้พูดจะต้องรู้จักใช้น้ำเสียงให้ดังพอสมควร รู้จักเน้นในที่ๆ ควรเน้นรู้จักผ่อนคลายในที่ๆ ควรผ่อน รู้จักใช้เสียงหนักเบาไปตามช่วงจังหวะต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

6. อากัปกริยา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกัน แม้ว่าผู้พูดจะมีทุกสิ่งทุกอย่างที่กล่าวมาข้างต้นอย่างครบบริบูรณ์แล้วก็ตาม แต่ถ้าออกไปยืนพูดชนิดแข็งทื่อ เป็นไม้เสียบผีเสียแล้ว ความดึงดูดที่จะทำให้ผู้ฟังสนใจในเนื้อหาที่พูดนั้นก็ย่อมมีไม่ได้นั่นเอง ด้วยเหตุนี้ผู้พูดจึงต้องสนใจฝึกหัดการใช้ท่าทางประกอบคำพูดให้เหมาะสม บางคนที่ไม่เคยพูดต่อหน้าชุมชนนั้น เมื่อออกไปพูดก็มักจะตะกุกตะกักจับต้นชนปลายไม่ถูก แถมยังรู้สึกว่ามีมือไม้มันเกะกะไม่รู้จะเอามือไปไว้ที่ไหนดี

ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2523: 6) กล่าวว่า องค์ประกอบของการพูดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสื่อความหมายของคนเรา โดยทั่วไปแล้ว การพูด ย่อมจะประกอบขึ้นด้วย

1. ผู้พูด (Speaker) ผู้พูดเป็นผู้ที่จะต้องแสดงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึกข้อคิดเห็นข้อเท็จจริง ตลอดจนทัศนคติของตนไปสู่ผู้ฟังให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการรู้จักใช้ภาษาเสียง อากัปกริยา และบุคลิกภาพของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. สารหรือเนื้อเรื่องที่พูด (The speech) ผู้พูดควรที่จะเลือกเนื้อเรื่องที่ตนถนัดและมีความรู้ในด้านนั้นจริงๆ และควรจะมีการเตรียม การลำดับ และการดำเนินเรื่องที่ดีและถูกต้องตามกฎเกณฑ์ เช่น มีบทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป เป็นต้น

3. ผู้ฟัง (Audience) การสื่อความหมายเป็นขบวนการติดต่อทางสังคมที่มีผู้พูดเป็นผู้ให้ และผู้ฟังเป็นผู้รับ ผู้พูดจะสื่อความหมายได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น เมื่อผู้พูดรู้จักผู้ฟัง ดังนั้นผู้พูดควรจะเรียนรู้ผู้ฟังของตนด้วยว่าเป็นใคร มีการศึกษาและสถานะทางสังคมระดับใด นั่นก็คือการรู้จักวิเคราะห์ผู้ฟังนั่นเอง

4. เครื่องมือในการสื่อความหมาย (Communication) เครื่องมือในที่นี้ หมายถึงสิ่งที่ช่วยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดไปให้คนฟัง เช่น เสียง สีหน้า อากัปกิริยาท่าทาง และอาจรวมถึงโสตทัศนูปกรณ์อื่นๆ อีกด้วย

5. ความมุ่งหมาย หรือผลที่เกิดจากการพูด การพูดทุกชนิดจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือผลเกิดขึ้น ผลของการพูดนั้นจะตรงตามความมุ่งหมายของผู้พูดหรือไม่นั้น ดูได้จากการแสดงออกของผู้ฟัง ผู้ฟังอาจจะแสดงออกด้วยการผงกศีรษะ ประหม่อ หัวเราะ ยิ้ม ฯลฯ

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 23) กล่าวว่า องค์ประกอบของการพูดมีดังนี้

1. การปรับปรุงตัวผู้พูด ผู้พูดที่ดีควรมีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอ โดยทั่วไปผู้พูดจะต้องแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพได้แต่ เสียง (voice) ภาษา (language) และอากัปกิริยาต่างๆ (gesture) สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ผู้พูดจะใช้สื่อความหมายไปยังผู้ฟังเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพูด สิ่งที่น่าจะสำคัญมากสำหรับบุคลิกภาพที่ผู้พูดควรมี คือ การปรับปรุงตัวผู้พูดให้เป็นผู้มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง มีความเป็นธรรมชาติสมกับเพศและวัยของตน

2. การวิเคราะห์ผู้ฟัง ผู้พูดและผู้ฟังทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อการสื่อสารซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้พูดจึงควรจะต้องคำนึงถึงผู้ฟังอยู่เสมอ เพราะองค์ประกอบของผู้ฟังนั้นถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสารในครั้งนั้นๆ ฉะนั้น ผู้พูดควรจะต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อม ซึ่งความพร้อมสำคัญประการหนึ่งก็คือ ผู้พูดจะต้องรู้จักผู้ฟังเป็นอย่างดี เพราะเหตุว่าการพูดชนิดเดียวกันอาจจะเหมาะกับผู้ฟังกลุ่มหนึ่ง แต่อาจจะไม่เหมาะกับผู้ฟังอีกกลุ่มหนึ่งหรือกลุ่มอื่นๆ ก็ได้ ผู้พูดจึงควรจะต้องมีการวิเคราะห์ผู้ฟังเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของตน

3. การเตรียมเรื่องพูด เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการพูด ผู้พูดที่ดีจึงควรรู้จักการเลือกเรื่องพูดให้เหมาะสม ทั้งนี้ ควรพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

3.1 มีความเหมาะสมกับตัวผู้พูดเอง

3.2 มีความเหมาะสมกับผู้ฟัง

3.3 มีความเหมาะสมกับเวลาและโอกาส

4. การใช้สื่อประกอบการพูด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งถือได้ว่าเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้พูด (Speaker) กับผู้ฟัง (Listener) เข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ผู้พูดทำการสื่อสารไปยังผู้ฟังได้ ในกระบวนการการสื่อสารด้วยการพูดนั้น ผู้พูดจะต้องเลือกใช้สื่อให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารในครั้งนั้นๆ การที่ผู้พูดสามารถเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (Communication Situation) ของการพูด ย่อมทำให้การพูดนั้นมีประสิทธิผลสูง ในทางตรงข้ามถ้าผู้ฟังเลือกใช้สื่อได้ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการสื่อสารลดลง ดังนั้นผู้พูดจึงควรเลือกใช้สื่อเรานั้นให้เข้ากับการพูดของตน

กิตติชัย พินโนและคณะ (2554: 201) ได้แบ่งองค์ประกอบของการพูดไว้ดังนี้

1. ผู้พูด คือผู้ส่งสารหรือผู้ที่ต้องการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดเห็นข้อเท็จจริงตลอดจนทัศนคติของตนไปยังผู้ฟังโดยใช้ภาษา เสียง อากัปกิริยาและบุคลิกภาพเป็นสื่อ ผู้พูดที่ดีจะต้องมีนิสัยใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพราะความรู้เหล่านั้นจะเป็นคลังข้อมูลสำคัญสำหรับการ ถ่ายทอดต่อไปนอกจากนั้นผู้พูดยังควรมีทักษะการนำเสนอที่เป็นลำดับชัดเจน และน่าสนใจเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ตรงตามเจตนาของผู้พูด

2. สาระหรือเนื้อหาที่จะพูด ผู้พูดควรเลือกเรื่องที่ตนมีความรู้ ความถนัดแต่หากผู้พูดไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว ก็ควรเตรียมความพร้อม ด้วยการทำความเข้าใจเนื้อหาที่จะพูดให้มากเป็นพิเศษ จากนั้นจึงเรียบเรียงเนื้อหาลำดับสาระสำคัญต่างๆ ให้เป็นระบบก่อนจะพูดจริง

3. ผู้ฟังเป็นผู้รับสารจากผู้พูด ผู้ฟังอาจจะมีภูมิหลังแตกต่างหลากหลาย ผู้พูดควรรู้จักผู้ฟังก่อนว่าเป็นใคร มีความต้องการหรือความสนใจเรื่องใด อยู่ในวัยไหน การพยายามทำความเข้าใจผู้ฟังในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า การวิเคราะห์ผู้ฟัง ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการเตรียมเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่เหมาะสมกับผู้ฟัง

4. สิ่งที่ใช้ในการสื่อความหรือสิ่งที่ช่วยถ่ายทอดสารของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เช่น เสียงสีหน้าท่าทางกิริยาท่าทางและโสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น

5. ความมุ่งหมายและผลของการพูด การพูดทุกชนิด ผู้พูดจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเจตนา เช่น ต้องการให้ผู้ฟังเชื่อ คล้อยตาม เห็นด้วย ปฏิบัติตาม ส่วนผลของการพูดนั้นคือปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ฟัง เช่น กอดอก สายศีรษะ การหัวเราะ การยิ้ม การปรบมือ การขมวดคิ้ว เป็นต้น การพูดจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ฟังว่าสอดคล้องกับเจตนาของผู้พูดหรือไม่ถ้าปฏิกิริยาตอบสนองตรงตามเจตนาที่ผู้พูดต้องการก็หมายความว่า การสื่อสารของผู้พูดนั้นสัมฤทธิ์ผล แต่หากปฏิกิริยาขัดกับเจตนาของผู้พูดการพูดนั้นก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของการพูดจะเห็นได้ว่า งานวิจัยในครั้งนี้เน้นผู้พูดเป็นสำคัญ ผู้พูดคือองค์ประกอบของการสื่อสารที่ต้องถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ ความคิดเห็น ความต้องการของตนเองเพื่อให้บรรลุไปถึงผู้รับสาร ดังนั้น ผู้พูดจึงจำเป็นต้องฝึกฝนและเพิ่มพูนทักษะให้ตนเองเป็นผู้พูดที่ดีและมีคุณภาพในการสื่อสาร

5. มารยาทในการพูด

มารยาทในการพูด เป็นส่วนประกอบของการพูด เป็นลักษณะสำคัญที่ผู้พูดต้องศึกษาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและระมัดระวังในการพูดทุกครั้งของตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ฉัตรวรรณ ตันนระรัตน์ (2523: 59) ได้กล่าวถึงมารยาทของการพูดไว้ว่า มารยาทในการพูดที่ดีนั้น ผู้พูดจะต้องรักษามารยาทไว้เสมอไม่ว่าที่ไหนและเวลาใด มารยาทในการพูดจึงเป็น สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมความเชื่อถือศรัทธาให้แก่ผู้ฟัง มารยาทในการพูดเปรียบเสมือนเสน่ห์ของผู้พูด อาจจะกล่าวได้ว่ามารยาทที่ดีในการพูดมีดังนี้

1. ควรคิดให้รอบคอบก่อนจะพูดโดยพิจารณาถึงถ้อยคำที่จะนำมาใช้ว่าเหมาะสมกับผู้ฟังหรือไม่ เช่นการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ คำตลาด คำพรูสวาท อันแสดงถึงอารมณ์รุนแรงของผู้พูดในขณะนั้น

2. ควรใช้อารมณ์ให้ถูกกาลเทศะ เช่น ผู้พูดไปพูดเรื่องตลกขบขันให้ผู้เฒ่าฟัง เป็นต้นหรือในขณะที่ผู้พูดกำลังพูดนั้นผู้ฟังได้แสดงกิริยาไม่สุภาพด้วยการโห่ร้องขึ้น ผู้พูดจะต้องระงับความโกรธหรือความไม่พอใจของตนไว้มีฉะนั้นแล้วก็จะแสดงกิริยาไม่สุภาพหรืออาจจะโต้ตอบด้วยคำพูดที่รุนแรง ในห้องเรียนถ้าคุณครูพบว่า นักเรียนเลือกทำการรบกวนด้วยคำพูดหรือต่อล้อต่อเถียงในทางผิดๆคุณครูควรระงับอารมณ์โกรธไว้สักครู แล้วจึงสอนต่อไปคือทำเป็นไม่สนใจในคำพูดเหล่านั้นเสีย ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะบรรลุแก่โทษแล้วใช้วาจารุนแรงหรือร้องไห้ในห้องเรียน

3. ไม่ควรจะพูดกระทบกระเทียบหรือเสียดสีผู้ฟัง ถึงแม้ว่าในกลุ่มผู้ฟังนั้นจะมีบุคคลที่ผู้พูดไม่ชอบอยู่ด้วยก็ตาม หรือผู้พูดอาจมีเจตนาเพียงเพื่อจะพูดหยอกล้อก็ตาม เพราะจะทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจ

4. ควรจะตั้งใจพูดให้ดีไม่ว่าจะมีผู้ฟังมากหรือน้อย ผู้พูดบางคนพูดอย่างเสียไม่ได้เมื่อมีผู้ฟังน้อย การกระทำที่สร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ที่มาฟัง และประกาศแสดงว่าผู้พูดไม่ให้เกียรติผู้ที่มาฟัง

5. ควรที่จะเตรียมเรื่องที่จะพูดให้พร้อม ไม่ควรที่จะพูดวกไปวนมา หรือพูดข้อความเดียวกันหรือประโยคเดียวกันซ้ำๆ นอกจากจะเป็นการแสดงว่าผู้พูดไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว ยังทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย และหมดความสนใจที่จะฟังอีกด้วย

6. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะต้องไม่คิดว่าความคิดเห็นของตนเองถูกต้องเสมอไป ในกรณีที่ความคิดเห็นของผู้พูดและผู้ฟังไม่ตรงกัน ผู้พูดก็ไม่ควรก้าวร้าวหรือใช้วาจารุนแรงหรือขัดคอผู้ฟัง แต่ควรใช้วิธีสุภาพ เช่น ขอเสนอความคิดเห็นของตนบ้าง เป็นต้น

7. ไม่ควรพูดอวดตน อวดภูมิ หรือถือว่าตนเองดีกว่าผู้ฟัง เพราะนอกจากจะไม่สุภาพแล้วยังเป็นการไม่ให้เกียรติผู้ฟัง นอกจากนี้แล้ว ก็ไม่ควรที่จะพูดเรื่องราวส่วนตัวหรือเรื่องภายในครอบครัว นอกจากจะมีผู้ถามถึง

8. ควรพูดให้เหมาะสมกับเวลา อย่าพูดเกินเวลาที่กำหนดไว้ เพราะเป็นการแสดงว่าผู้พูดไม่ได้เคารพและรักษาสีทิมของผู้อื่นเหมือนกับของตน ในกรณีเช่นนี้ จะเกิดความเบื่อหน่ายเพราะฟังมานานแล้ว

9. ผู้พูดควรพยายามแสดงออกถึงบุคลิกภาพลักษณะท่าทางที่ดี และสุภาพมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรกับผู้ฟัง ใช้ถ้อยคำสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับผู้ฟัง เช่น พูดกับผู้ใหญ่เจ้านาย พระภิกษุสงฆ์ ควรระลึกว่าตนเองไม่ควรแสดงพฤติกรรมหรือกระทำที่ไร้ความหมายและไม่ควรแสดงถึงความไม่เชื่อมั่นของตนเอง เช่น การจับกระดุมเสื้อ ลูบ หรือแคะจมูกแคะหู แคะตา เกา กัดเล็บ หรือบิดไปมา

10. ผู้พูดควรระวังจักกล่าวขึ้นต้นและลงท้ายของการพูด การกล่าวเริ่มแรกของการพูด เช่น การกล่าวขอบคุณผู้เชิญให้พูด หรือกล่าวทักทายผู้ฟัง การกล่าวลงท้ายหลังการสรุป แล้วก็คือกล่าวขอบคุณต่อผู้ฟัง นอกจากนี้ในขณะที่กำลังพูดอยู่นั้น ถ้ามีเสียงปรบมือหรือหัวเราะผู้พูดไม่ควรพูดแข่งกับเสียงเหล่านี้แต่ควรหยุดสักครู่แล้วจึงพูดต่อ

11. ผู้พูดจะต้องไม่ผูกขาดการพูดแต่ผู้เดียวควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังพูดบ้าง

นันทา ขุนภักดี (2528: 58) ได้กล่าวถึง มารยาทของการพูดไว้ว่า มารยาทหมายถึงกิริยาอาการที่ถือว่าเรียบร้อย มารยาทในการพูดจึงหมายถึง ผู้พูดที่มีกิริยาอาการเรียบร้อย ท่าทางสง่างามอ่อนโยนสุภาพ หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ใช่ท่าทางประกอบคำพูดให้มากจนเกินไป ผู้พูดที่มีมารยาทในการพูดจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือเลื่อมใสศรัทธาเป็นอันมาก ผู้พูดที่ดีพึงปฏิบัติตนให้มีมารยาทในการพูดดังนี้

1. ต้องรู้จักกล่าวคำปฏิสันถาร ว่ามีผู้แนะนำให้ขึ้นไปพูด ควรลุกขึ้นอย่างกระฉับกระเฉงแต่เรียบร้อย เดินไปที่พูดหยุดเว้นระยะเล็กน้อยแล้วกล่าวคำทักทายและคำปฏิสันถารที่เหมาะสม

2. ต้องรู้จักหยุดพูด ขณะพูดในที่สาธารณะ เมื่อมีเสียงปรบมือหรือเสียงหัวเราะควรหยุดพูดรอให้เสียงนั้นเบาๆ ลง หรือหยุดจึงค่อยพูดต่อไป เมื่อพูดจบแล้วหยุดเว้นระยะเล็กน้อยก้มศีรษะให้แก่ผู้ฟังแล้วกลับไปยังที่นั่ง ไม่จำเป็นต้องกล่าวคำสวัสดิหรือขอบคุณ แต่ถ้าประสงค์จะกล่าวก็ย่อมทำได้ ถ้าเป็นระหว่างการสนทนา ควรหยุดพูดตามความเหมาะสมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้สนทนาบ้าง

3. ต้องรู้จักระงับความโกรธ ระหว่างพูดบางครั้งอาจมีผู้ฟังบางคนให้หรือล้อเลียนทำให้อารมณ์เสียได้ ผู้พูดจะต้องอดทนให้มาก ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนออกไปว่าเป็นเรื่องธรรมดา อย่าแสดงอาการโกรธผู้ฟัง ต้องใจเย็นและควรควบคุมน้ำเสียง ตลอดจนกิริยาอาการของตนไว้ให้อ่อนโยนและสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ

4. ต้องตั้งใจฟังผู้อื่นพูด ถ้าพูดหมู่คนหลายๆ ต้องนั่งฟังคนแรกก่อน ต่อเมื่อคนหลังพูดคนแรกๆ ก็ต้องนั่งฟังอย่างสนใจ ไม่ใช่มีแต่เตรียมตัวพูดหรือสนใจจดข้อความของตนเท่านั้น

5. ต้องไม่พูดจาถูกหรือข่มขู่ผู้ฟัง ระหว่างพูดไม่ควรแสดงอาการ ดูถูกดูแคลน หรือพูดจาเชิงดูถูกดูแคลนผู้ฟัง อีกทั้งไม่ควรพูดโอ้อวดตนหรืออวดภูมิ

6. ต้องรู้จักใช้คำสุภาพ ระหว่างการสนทนาไม่ควรพูดจาก้าวร้าวหรือขัดคอเมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกับผู้อื่น อีกทั้งต้องรู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษหรือเสียใจในโอกาสอันควร

7. ต้องไม่พูดดัดเสียง การพูดดัดเสียงอาจต้องจิบปากทำให้ไม่น่าดู ในการพูดจึงไม่ควรดัดเสียงให้ผิดปกติ ควรพูดตามธรรมชาติให้มีท่วงทำนองสละของน้ำเสียงเหมือนเสียงพูดกันตามธรรมดาในชีวิตประจำวัน
ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 15) ได้กล่าวถึง มารยาทในการพูดไว้ดังนี้

1. มีทักษะในการพูด

1.1 รู้จักวิธีการพูดที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ผู้พูดที่มีความสามารถ คือ ผู้พูดที่มีความรู้จริงและมีประสบการณ์จริง

1.2 มีน้ำเสียงชัดเจน น้ำฟัง มีจังหวะการพูดที่เหมาะสม

1.3 พูดได้ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม วกวน

1.4 รู้จักการเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่พูด

2. มีความสุภาพเรียบร้อย

2.1 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

2.2 รู้จักการกล่าวปฏิสันถารกับผู้ฟัง

2.3 รู้จักหยุดพูดหรือเว้นจังหวะเมื่อมีเสียงปรบมือหรือเสียงหัวเราะจากผู้ฟัง

2.4 รู้จักควบคุมน้ำเสียงและอารมณ์ ตลอดจนกิริยาอาการให้อยู่ในสภาพที่อ่อนโยนและสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ

2.5 ไม่พูดก้าวร้าว ส่อเสียด ดูถูกหรือข่มขู่ผู้ฟัง

2.6 ใช้คำพูดที่สุภาพ

3. มีความจริงใจ

3.1 แสดงความนับถือผู้ฟังด้วยความรู้สึกที่จริงใจ

3.2 ตั้งใจฟังผู้อื่นพูดด้วยความคิดและวิจารณ์ญาณ

4. ความรับผิดชอบ

4.1 มีความรับผิดชอบต่อการพูด ในกรณีที่เกิดความผิดพลาดหรือมีการวิพากษ์วิจารณ์ ผู้พูดต้องรับผิดชอบต่อการพูดนั้น

4.2 ต้องเป็นพูดตรงต่อเวลาและรู้จักเวลาในการพูดจากการศึกษามารยาทในการพูดจะเห็นว่า นอกจากการพูดสื่อสารให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไม่เพียงแต่การใช้ทักษะในการสื่อสารแล้ว เราต้อง

อาศัยมารยาทที่ดีในการพูดด้วยเพื่อให้การพูดของเราเข้าถึงใจของผู้ฟังให้ได้มากที่สุด เพราะการพูดจำเป็นต้องอาศัย “การไว้วางใจ” ที่ผู้พูดต้องสร้างให้ผู้ฟังรู้สึกเชื่อถือในสารที่ผู้พูดต้องการส่งมาให้ผู้ฟัง หากผู้พูดขาดมารยาทในการพูดก็จะทำให้การพูดที่เตรียมมาส่งไปไม่ถึงผู้รับสารอย่างสมบูรณ์

6. ความสามารถในการพูด

ความสามารถในการพูดเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร โดยผู้พูดจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข้อมูลให้กับผู้ฟัง เป็นทักษะที่จำเป็นในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีผู้กล่าวเกี่ยวกับความสามารถในการพูดไว้ดังนี้

ทศนีย์ ศุภเมธี (2542: 300) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสามารถในการพูดไว้ว่าความสามารถในการพูด คือ ความสามารถในการเชิงการใช้ภาษาพูด เป็นเครื่องสื่อความหมายให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

จิตรจำนง สุภาพ (2550: 3) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสามารถในการพูดไว้ว่าความสามารถในการพูด เป็นคุณสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งสัตว์โลกชนิดอื่นไม่มี

กิตติชัย พินโนและคณะ (2554: 18) ได้กล่าวถึงความสามารถในการพูดไว้ว่าความสามารถในการพูด คือ ความสามารถขั้นพื้นฐานที่ช่วยให้การสื่อสารสามารถเข้าใจตรงกัน ผู้ส่งสารและผู้รับสารจำเป็นต้องมีเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนและเรียนรู้ และรู้จักปรับกลวิธีการพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

อริคม สวัสดิญาณ (2554: 57) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสามารถในการพูดไว้ว่าความสามารถในการพูด คือ ความสามารถเบื้องต้นในการสื่อสาร เป็นการถ่ายทอดสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านการฝึกฝนและปรับรูปแบบให้ออกมาเป็นนามธรรม

สรุปคือ ความสามารถในการพูด หมายถึง การส่งสารด้วยการใช้คำพูด เป็นความสามารถขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้สามารถสื่อสารได้ดีเพื่อการสื่อความในทุกสถานการณ์และโอกาส ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนที่ดีจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเป็นทักษะจนกลายเป็นนักพูดที่ดีได้

7. การวิจารณ์การพูด

นันทา ขุนภักดี (2528: 65) ได้กล่าวถึงการวิจารณ์การพูดไว้ว่า การวิจารณ์การพูด หมายถึง การใช้กลวิธีบางประการมาพิจารณาตัดสินสิ่งที่ได้สังเกตมาแล้วว่ามีคุณค่าอยู่ในระดับใด อาจกล่าวได้ว่าการประเมินผลเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีหลักเกณฑ์มารองรับในการพิจารณาตัดสินคุณค่า นับว่าเป็นกิจกรรมที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อให้ได้ข้อสรุปในเรื่องที่ต้องการวิจารณ์ในการวิจารณ์การพูดนั้น ผู้วิจารณ์ต้องมีความรู้และมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เพียงธรรมหลักเกณฑ์ที่ใช้ควรจะมาจากความรู้พื้นฐานทางวิชาการพูดซึ่งจะกล่าวถึงหัวข้อสำคัญๆ พอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาสาระ วิเคราะห์ดูว่ามีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนหรือไม่ พูดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายนั้นหรือไม่ การเลือกเรื่องเหมาะสมดีหรือไม่ มีสาระหรือคุณค่าพอหรือไม่ ถูกต้องตามข้อเท็จจริงเพียงใด น่าสนใจหรือไม่

2. การจัดระเบียบเรื่อง มีลำดับขั้นตอน รู้จักโยงความคิดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งได้อย่างแนบคายเหมาะสม และสามารถสรุปได้อย่างรัดกุมเพียงใด

3. การใช้ภาษา มีความกระชับ ชัดเจน เด่นชัดเพียงใด

4. ความกระตือรือร้นและความพร้อมที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้ฟัง

5. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ฟัง สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้ฟังและบรรยากาศทั่วไปของสถานที่พูดได้เพียงใด

6. การใช้กิริยาท่าทางประกอบขณะพูด รวมถึงกิริยาอาการต่างๆ
7. การประสานสายตากับผู้ฟัง พิจารณาว่าใช้สายตาได้เหมาะสมเพียงใด
8. ท่วงทำนองลีลาการใช้เสียงและความชัดเจนในการออกเสียง สังเกตดูท่วงทำนองลีลาการใช้เสียงว่าเหมือนท่วงทำนองการสนทนาในชีวิตประจำวันหรือไม่ รวมถึงการออกเสียงว่าสามารถออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้องหรือไม่
9. การรักษาเวลาที่กำหนดให้พูด พิจารณาว่าใช้เวลาได้เหมาะสมเพียงใด
10. ความสนใจของผู้ฟัง มีมากน้อยเพียงใด
11. มารยาทของผู้ฟัง มีการคุยกันหรือลุกออกไปกลางคันหรือไม่
12. การตั้งคำถามของผู้ฟัง ผู้ฟังถามเพื่อลองภูมิหรือไม่ คำถามทำให้เกิดข้อคิดใด
13. ผลสำเร็จในการพูด ได้รับผลเพียงใด ซึ่งสังเกตได้จากปฏิกิริยาของผู้ฟัง
14. สรุปผลโดยส่วนรวมทั้งหมด โดยพิจารณาว่าการพูดนั้นควรจะอยู่ในระดับใด เช่นดีมาก ดีพอใช้ ยังต้องปรับปรุง หรือยังใช้ไม่ได้ เป็นต้น

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 92) ได้กล่าวถึงการวิจารณ์การพูดไว้ว่า การวิจารณ์การพูด คือ การพิจารณาตัดสินเพื่อให้ทราบว่าผู้พูดพูดดีมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดเป็นข้อบกพร่องที่สามารถแก้ไขปรับปรุง ดังนั้น ปฏิกริยาตอบกลับ (feedback) ของผู้ฟังจะเป็นด้วยการแสดงออกซึ่งอวัจนภาษา (Nonverbal Communication) เช่น ท่าทีที่แสดงออกด้วยความชอบหรือไม่ชอบพอใจหรือไม่พอใจ โดยจะเป็นการแสดงออกด้วยวัจนภาษาของผู้ฟัง (Verbal Communication) จะเป็นการติชม เสนอแนะ วิวิจารณ์ ฯลฯ ก็ตาม ต่างก็เป็นการช่วยบอกให้ผู้พูดทราบถึงประสิทธิผลของการพูดโดยการนำผลเหล่านั้นมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพูดของตนในโอกาสต่อไปให้ดียิ่งขึ้นหรือถ้าสิ่งใดเหมาะสมอยู่แล้ว ก็ให้รักษาความเหมาะสมนั้นไว้ หรืออาจจะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ดังนั้นการประเมินผลการพูดจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นวิธีการวิเคราะห์ พิจารณาตัดสินทั้งข้อดีและข้อเสียของผู้พูดว่าผู้พูดพูดได้ดีหรือไม่ดีเพียงใด มีเนื้อหาสาระ มีประโยชน์ต่อผู้ฟังหรือไม่ การประมวลผลการพูดหรือการวิจารณ์การพูดนั้น ผู้ประเมินหรือผู้วิจารณ์จะต้องมีความรู้ในหลักการที่เที่ยงธรรม ในการวิจารณ์การพูด โดยพิจารณาจากสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

1. เนื้อหาสาระ พิจารณาว่า การพูดนั้นเป็นการพูดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
2. การใช้เสียง และภาษา มีความชัดเจนแสดงถึงรสนิยมในการพูดหรือไม่
3. มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ฟัง สถานที่ และโอกาสที่พูดเพียงใด
4. การใช้ลีลาและท่าทางประกอบการพูดมีความเหมาะสมหรือไม่
5. มีความกระตือรือร้นและความพร้อมในการพูดเพียงใด
6. มีการรักษาเวลาในการพูดเพียงใด
7. การใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการพูดเป็นอย่างไร

วิช ลิขิตนกุล (2543: 406) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจารณ์การพูด ควรพิจารณาจาก

1. เนื้อหาสาระของเรื่อง วิเคราะห์ดูว่าเนื้อหาสาระของเรื่องที่พูดมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนหรือไม่ เช่น ระบุจุดมุ่งหมายไว้ว่าเป็นการพูดเพื่อชักจูงใจ แต่เวลาพูดจริงกลับมีลักษณะเป็นการให้ความรู้โดยทั่วไป ไม่มีการชักจูงใจ ฯลฯ

2. การจัดระเบียบเรื่อง พิจารณาและวิเคราะห์ถึงการจัดระเบียบเรื่องที่พูดการจัดลำดับขั้นตอนของเรื่อง การขึ้นคำนำ อารัมภบท รู้จักวิธีเชื่อมโยงความคิดจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งได้อย่างแนบคายเหมาะสมและสามารถสรุปจบได้อย่างรัดกุม

3. ท่วงทำนอง สีลา การใช้ภาษา พิจารณาความกระชับ ชัดเจน ความเด่นชัดในความหมายของภาษาที่ใช้ ว่าสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ชัดเจนมากน้อยเพียงไร มีชีวิตจิตใจหรือไม่ ไม่ซ้ำซากจนน่าเบื่อตลอดจนพิจารณาถึงการใช้คำหรือวลีที่ไม่ช่วยในการสื่อสาร เช่น เอ้อ อ้า เอ่อ ฯลฯ

4. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ฟัง พิจารณาว่าผู้พูดสามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะของผู้ฟังและบรรยากาศต่างๆ ไปของที่ประชุมได้มากน้อยเพียงไร

5. ความกระตือรือร้นและความพร้อม พิจารณาว่าผู้พูดมีความกระตือรือร้นหรือไม่ผู้พูดพูดด้วยความกระปรี้กระเปร่า หรือหอยเหงา ผู้พูดมีลักษณะพร้อมที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้ฟังมากน้อยเพียงไร

6. การใช้กิริยาท่าทางประกอบ พิจารณาการใช้ท่าทางในขณะพูดเพื่อเสริมหรือประกอบความเข้าใจ นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงกิริยาอาการต่างๆ เช่น กิริยาอาการที่สงบ สำรวมไม่ประหม่าตื่นเต้นหรือกิริยาอาการที่ไม่สำรวม หลุกหลิก ฯลฯ เป็นต้น

7. การประสานสายตากับผู้ฟัง พิจารณาว่าผู้พูดใช้สายตาได้เหมาะสมเพียงไรสามารถสบตากับผู้ฟังได้หรือไม่ ผู้พูดก้มหน้าพูดตลอดเวลาไม่มองหน้าผู้ฟัง หรือผู้พูดแหงนหน้าพูดกับผู้ฟัง หรือขณะพูดชอบมองออกไปนอกห้องเสมอ ฯลฯ

8. การใช้เสียงและความชัดเจนในการออกเสียง พิจารณาว่ามีความชัดเจนและออกเสียงได้ถูกต้องหรือไม่ การออกเสียงควบกล้ำตัว ร ล ตลอดจนการออกเสียงคำต่างๆ ว่าถูกต้องหรือไม่เช่น คำว่า “สัปดาห์” ออกเสียงเป็นสับปะดา เป็นต้น

9. การรักษาระยะเวลาที่พูด พิจารณาว่าสามารถรักษาระยะเวลาพูดได้ดีเพียงไรเช่น กำหนดให้พูดภายในเวลา 5 นาที แต่ผู้พูดพูดจบได้ในเวลา 10 นาที เป็นต้น หรือกำหนดให้พูดภายในเวลา 1 ชั่วโมง แต่ผู้พูดกับพูดจบในเวลา 30 นาที ฯลฯ

10. สรุปผลโดยส่วนรวมทั้งหมด หมายถึงสรุปผลโดยส่วนรวมทั้งหมดของการพูดนั้นควรจะอยู่ในขั้นใด เช่น ดีมาก ดี พอใช้ หรือยังใช้ไม่ได้ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1/2 สาขาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด” เป็นการวิจัยแบบการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non Designs) แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (The One - Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลองมีดังนี้ คือ
 - 1.1 แผนจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเรื่องการพูด
 - 1.2 แบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี เป็นแบบประเมินตามสภาพจริง (Rubric Scoring) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ
 - 1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด” วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/1 สาขาเทคโนโลยีดิจิทัล ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผู้วิจัยดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ดังที่แสดงผลตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ความสามารถในการพูดทั้ง 4 ด้าน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ	t	p
ภาพรวม	ก่อนเรียน	5.32	1.18	ควรปรับปรุง	34.04	.00
	หลังเรียน	13.50	1.86	ดีมาก		
ด้านเนื้อหา	ก่อนเรียน	1.16	0.37	ควรปรับปรุง	28.84	.00
	หลังเรียน	3.75	0.44	ดีมาก		
ด้านการใช้เสียง	ก่อนเรียน	2.02	0.85	พอใช้	11.05	.00
	หลังเรียน	3.32	0.56	ดี		
ด้านการแสดงความคิดเห็น	ก่อนเรียน	1.05	0.21	ควรปรับปรุง	22.43	.00
	หลังเรียน	3.34	0.68	ดี		
ด้านมารยาทและบุคลิกภาพ	ก่อนเรียน	1.09	0.29	ควรปรับปรุง	18.12	.00
	หลังเรียน	3.09	0.71	ดี		

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนการวัดความสามารถด้านการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Posttest) มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ($\bar{x}$) เท่ากับ 13.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 5.32 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คะแนนการวัดความสามารถด้านการพูดทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านเรียง

ตามลำดับมากที่สุด ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา หลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.44 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 1.16 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น หลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 1.05 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 3) ด้านการใช้เสียง หลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 2.02 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 4) ด้านมารยาทและบุคลิกภาพ หลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 1.09 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี จึงได้นำผลการวัดความสามารถด้านการพูดของนักเรียนตามสื่อที่อ่าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวัดความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ตามสื่อที่อ่าน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ครั้งที่ทดลอง คะแนน	ครั้งที่ 1 (per-test)	ครั้งที่ 2 (เพลง)	ครั้งที่ 3 (นิทาน)	ครั้งที่ 4 (ข่าว)	ครั้งที่ 5 (post-test)
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	5.32	8.20	10.50	12.02	13.50
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.18	2.41	1.55	1.66	1.86
ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดี	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถด้านการพูดของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี จำนวน 44 คน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีคะแนนรวมทั้ง 4 ด้านในแต่ละครั้งมีคะแนนสูงขึ้น โดยเรียงลำดับคะแนนครั้งที่สูงที่สุด ดังนี้ ครั้งที่ 5 (post-test) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 13.50, S.D. = 1.86$) ครั้งที่ 4 อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 12.02, S.D. = 1.66$) ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 10.50, S.D. = 1.55$) ครั้งที่ 2 อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 8.20, S.D. = 2.41$) ครั้งที่ 1 อยู่ในระดับควรปรับปรุง ($\bar{x} = 5.32, S.D. = 1.18$)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 สาขาเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการเรียนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

รายการข้อคำถาม	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ ที่
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
1. ครูมีการเตรียมการสอน	2.77	0.48	เห็นด้วยมาก	1
2. การจัดสภาพห้องเรียน	2.36	0.75	เห็นด้วยปานกลาง	4
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	2.55	0.50	เห็นด้วยมาก	3
4. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.25	0.89	เห็นด้วยปานกลาง	5
5. ครูใช้วิธีสอนที่หลากหลาย	2.73	0.54	เห็นด้วยมาก	2
ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.61	0.11	เห็นด้วยมาก	(2)
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.52	0.51	เห็นด้วยมาก	4
7. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	2.68	0.47	เห็นด้วยมาก	2
8. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม	2.75	0.44	เห็นด้วยมาก	1
9. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	2.66	0.71	เห็นด้วยมาก	3
10. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	2.43	0.50	เห็นปานกลาง	5
ค่าเฉลี่ยบรรยากาศการเรียนรู้	2.61	0.11	เห็นด้วยมาก	(2)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
11. นักเรียนสามารถประยุกต์สิ่งที่เรียนได้	2.84	0.37	เห็นด้วยมาก	5
12. นักเรียนได้ทดลองบ่อยๆ	2.95	0.21	เห็นด้วยมาก	1
13. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน	2.93	0.33	เห็นด้วยมาก	3
14. นักเรียนได้ฝึกประเมินผลอย่างยุติธรรม	2.93	0.33	เห็นด้วยมาก	3
15. นักเรียนได้รับคำแนะนำในการทำกิจกรรม	2.95	0.21	เห็นด้วยมาก	1
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	2.92	0.08	เห็นด้วยมาก	(1)
ค่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวม	2.69	0.05	เห็นด้วยมาก	

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 44 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (*Simple Random Sampling*) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลองมีดังนี้คือ 1) แผนจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเรื่องการพูด จำนวน 7 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 – 1.00 2) แบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี เป็นแบบประเมินตามสภาพจริง (*Rubric Scoring*) มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.0 และมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (*correlation*) เท่ากับ 0.99 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (*Rating Scale*) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

งานวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยก่อนทดลอง (*Pre Experimental Designs or Non Designs*) แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (*The One - Group Pretest-Posttest Design*) ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปการทดลองวิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่จัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดกันก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*), และค่าที่เป็นอิสระต่อ (*t-test dependent*) และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเสนอค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด” ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และตอบคำถามของการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้นักเรียนคู่คิด” ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า คะแนนการวัดความสามารถด้านการพูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติความสามารถในด้านการพูดด้วยตนเองตามขั้นตอนของเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกพูดตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นคิดอิสระ (*Think*)นักเรียน ฟัง หรือดูสื่อตามหัวข้อที่กำหนดให้ในแต่ละครั้ง (เพลง นิทาน ข่าว) แล้วพูดสรุป 3 ประเด็น คือ 1. สรุปความ 2. บอกความรู้ที่ได้ และ 3. แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ ฟังหรือดู ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะออกแบบการพูดด้วยตัวเอง ต้องไปศึกษาเรื่องที่จะพูดแล้วนำความรู้ที่ได้มาสรุปความก่อนพูด เพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อและเวลาที่กำหนด ขั้นที่ 2 ขั้นเพิ่มทักษะจับกลุ่ม (*Pair*)นักเรียนจับกลุ่มย่อยจำนวน 4 คน โดยแบ่งนักเรียนตามระดับผลทดสอบก่อนเรียน คือ เก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) ละครคนในแต่ละกลุ่มพูดสรุปให้เพื่อนฟัง เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มวิจารณ์ข้อบกพร่องและเสนอทางแก้ไข ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ฝึกพูดให้ผู้อื่นฟังในบรรยากาศที่มีความมีส่วนร่วม และมีความเป็นกันเองระหว่างกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน นักเรียนสามารถช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการพูดของแต่ละคนให้พร้อมสำหรับการพูดในชั้นกลุ่มใหญ่มากยิ่งขึ้น ในขั้นนี้จะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและฝึกควบคุมความประหม่าในการพูดให้ดียิ่งขึ้น ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมประชุมสรุปผลลัพธ์ (*share*) นักเรียนทุกคนพูดสรุปความต่อกลุ่มใหญ่ (หน้าชั้นเรียน) หลังจากที่ได้กลับไปฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องจากการพูดในระดับกลุ่มย่อยแล้วและสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน เป็นขั้นสุดท้ายที่ผู้เรียนจะได้แสดงความสามารถในการพูดของตัวเองในบรรยากาศที่เป็นสาธารณะ และหลังจากการพูดในขั้นนี้นอกจากนักเรียนจะได้รับความคิดเห็นจากเพื่อนแล้ว นักเรียนยังได้รับคำแนะนำในการพูดอย่างถูกต้องจากคุณครูด้วย เนื่องจากการอภิปรายกลุ่มใหญ่ในระดับห้องเรียน

ดังที่ Lyman (1987: 4) ผู้พัฒนาเทคนิคนี้ได้กล่าวว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (*Think-Pair-Share*) เป็นรูปแบบการอภิปรายหลายขั้น (*multi-mode*) ที่พัฒนาขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน” ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพูดสื่อสาร เพราะในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกคิดการพูดสรุปความด้วยตนเอง ได้ออกแบบการพูดด้วยตนเอง จากนั้นก็นำสิ่งที่ตนเองคิดมาแบ่งปันกับเพื่อน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนได้ข้อสรุปในการพูดแต่ละครั้งที่ผ่านกระบวนการประเมินตามหลักการพูดที่ได้เรียนรู้ไป ดังที่ Solomon (2009: 34) ได้กล่าวถึงเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนการสอนเนื่องจากมีเวลาให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเองและระยะเวลาในการสะท้อนกลับคำตอบของพวกเขาทั้งคู่ มีเวลา

แลกเปลี่ยนเพื่อนร่วมชั้นเพื่อแบ่งปันการเรียนรู้ ผลงานวิจัยกล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มทักษะคิดและการตั้งคำถาม ของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวยังเพิ่มเวลาให้นักเรียนได้ฝึกฝนการพูดมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการในระดับกลุ่มย่อยไปสู่ระดับกลุ่มใหญ่ที่มีความเป็นสาธารณะ (Public) มากขึ้น ผู้เรียนจึงได้ฝึกควบคุมอาการประหม่าของตนเองตั้งแต่กระบวนการแรกของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยากร ชัยขวา (2558: 70) กล่าวถึงการฝึกฝนการพูดกับเพื่อนนักเรียน ด้วยกันไว้ว่า “นักเรียนอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน มีความสนิทสนมกัน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเข้าใจได้ดี สะดวก กล้าซักถามกันเอง จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่เครียด มีความสุข เป็นกันเอง พร้อมทั้งเป็นการฝึกฝนทักษะ ทางสังคมด้วย” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรารวรรณ ทองแก้ว (2556: 98) ที่กล่าวถึงบรรยากาศการ ฝึกฝนการพูดแบบกลุ่มไว้ว่า “นักเรียนได้ลงมือกันปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นอิสระและเป็นกันเอง จึงส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการพูดของ นักเรียน”

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย มาก โดยเรียงตามลำดับสูงสุดดังนี้ 1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก กิจกรรมในการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวางแผนการพูด มีการ ทำงานร่วมกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้ช่วยแก้ปัญหาการพูดของกันและกัน ได้ปฏิบัติจริง ได้ สร้างสรรค์และออกแบบการพูดด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกประสบการณ์ในการพูด อีกทั้งยังได้ ร่วมฝึกฝนและแบ่งปันความรู้และทักษะกับเพื่อนในห้องเรียนที่มีความคุ้นเคยกัน และแนวทางการเรียนรู้ที่เป็น ระบบมีขั้นตอน มีการอธิบายหลายขั้น (multi-mode) ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ดังที่ จำเริญร งามงาม (2555: 71) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ว่า จากเดิมที่นักเรียนต้องนั่งฟังการบรรยายจากครูอย่างเดียว นักเรียนได้มีการคิดและวางแผนการทำงาน ร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่ม ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา ส่งผลให้ไม่รู้สึก ง่วง นอกจากนี้นักเรียนยังมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม จะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุษยากร ชัยขวา (2559: 6) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการพูดไว้ว่า การเรียนด้วยกิจกรรมแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เป็นการแก้ปัญหาทักษะการพูดเนื่องด้วยทักษะการพูดเป็นทักษะ ที่สำคัญสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันแทนที่ ครูจะเป็นผู้สอนโดยตรง แต่เป็นการสอนกันแบบตัวต่อตัวกับเพื่อนแทนโดยเพื่อนสามารถช่วยเหลือแนะนำ เพื่อนได้โดยตรง ทำให้ลดความประหม่า และเพิ่มความมั่นใจในการฝึกฝนการพูดมากขึ้น เป็นการสอนที่เน้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันโดยให้นักเรียนที่เก่งกว่าได้ มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ให้กับ นักเรียนที่อ่อนกว่าภายในกลุ่มเดียวกันจากความคุ้นเคยความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันทำให้ การถ่ายทอดและการสื่อสารระหว่างเพื่อนด้วยกันมีความเข้าใจและเข้าถึงกันอย่างง่ายขึ้นถ้านักเรียนไม่เข้าใจ

หรือสงสัยเนื้อหาใดก็สามารถซักถามกันได้โดยตรงทันทีซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีความสุขในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด” ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะทั้ง 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การกำหนดหัวข้อการพูดสรุปความ ส่งผลต่อความสนใจของนักเรียน หากเป็นหัวข้อที่นักเรียนมีความสนใจ นักเรียนจะมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมอย่างมาก ดังนั้นหัวข้อที่ครูกำหนด ควรเป็นเรื่องที่นักเรียนในช่วงชั้นที่เรียนเรื่องนี้ให้ความสนใจเพราะจะทำให้กระบวนการในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้หัวข้อที่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/1 สาขาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล สนใจเป็นอย่างมาก คือ นิทาน

1.2 ในการแบ่งกลุ่มในขั้นตอนที่ 2 ของเทคนิคเพื่อนคู่คิด นอกจากจะแบ่งตามระดับความสามารถ เป็น เก่ง กลาง อ่อน แล้ว ควรให้คำแนะนำนักเรียนภายในกลุ่มและควรเน้นย้ำหัวข้อการประเมินเพื่อนให้นักเรียน เพื่อให้กระบวนการในขั้นนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากนักเรียนบางคน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับช่วงชั้นตอนต้น ยังขาดทักษะวิธีการเรียนรู้แบบประเมินผู้อื่นผู้สอนจึงควรแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1/2 วิชาการบัญชี ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นแนวทางที่เน้นฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิดที่เป็นระบบ มีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนหลายชั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรการศึกษาเพิ่มเติมหรือการทำวิจัยในประเด็นอื่น ดังนี้

1.1 ควรมีการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ร่วมกับรูปแบบ เทคนิค หรือวิธีการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างหลากหลายมากขึ้น เช่น การเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับรูปแบบการเรียนห้องเรียนกลับด้านเน้นให้ศึกษาด้วยตนเองก่อนมาทำกิจกรรมในห้องเรียน หรือ การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับวิธีสอนแบบแฮร์บาร์ตที่เน้นความสนใจของผู้เรียนร่วมด้วย เพื่อพัฒนาความสามารถในด้านการพูด เป็นต้น

1.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในประเภทการพูดด้านอื่น ๆ สำหรับวิชาภาษาไทยในระดับชั้นต่างๆ ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น การพูดรายงาน การพูดโน้มน้าวใจ การพูดแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

1.3 ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนาทักษะการพูด โดยบูรณาการทักษะอื่น เช่น ทักษะการอ่านทักษะการเขียน ในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยให้สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล การกุศล. (2521). การพูดเพื่อประสิทธิผล. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย .กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติชัย พินโน และคนอื่นๆ. (2554). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- จามรี เชื้อชัย. (2558). “การวิจัยและพัฒนาชุดการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จำเนียร เงามาม. (2555). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องพันธะเคมีด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- จิตรจำนงค์ สุภาพ. (2550). พลังการพูด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- ฉลวย สุรสิทธิ์. (2517). วิชาการพูด. กรุงเทพมหานคร: แพร่วิทยา.
- ฉัตรวรรณ ตันนระรัตน์. (2523). หลักวาทการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2534). สังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรินทร์ สงสกุล. (2559). “การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ลักขณา สรีวัฒน์. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์.
- ลักขณา สตะเวทิน. (2536). หลักการพูด. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรุตม์ เทียนทอง. (2551). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทบทวนเรื่อง คำทั้ง 7 ชนิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด และการเรียนรู้ด้วยตนเอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2543). วาบทเทศและวาทศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุคสหประชาชาติใหม่.กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คันสนะ มูลทาดี. (2557). “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์การสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม.

- ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว. (2554). การพูดในที่ชุมชน. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมจิตร ชีวปรีชา. (2534). วาทยวิทยา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์. (2547). วิทยาการต้อรู้. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- สวณิต ยมาภัย และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2537). หลักการพูดขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2558). คู่มือการประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- อังคณา ภารสวัสดิ์. (2556). “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถานการณ์จำลอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อิศรศักดิ์ หล้าหา. (2559). “การพัฒนาชุดฝึกอบรมส่งเสริมครูในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรมเดสทอปออร์เทอร์ โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2522). ศิลปะการพูด. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.